

wroclaw.pl

Na niebiesko widać więcej

Kampania wrocławskich
geriatrów promuje ciekawy spo-
sób patrzenia na seniorów
– z uważnością, szacunkiem
i czułością.

str. 12

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 10 (268), 18-24.03.2026

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

Bezpieczny Wrocław wraca ze szkoleniami

Program wchodzi w kolejną fazę: ruszają bezpłatne warsztaty dla dorosłych i uczniów, dostępne są także szkolenia online dla wszystkich mieszkańców.

str. 3

Wolne miejsca w SP i rekrutacja maluchów

Uwaga! Zaczyna się II etap rekrutacji na wolne miejsca do kl. I w podstawówkach. To ważna informacja dla tych, którzy chcą wybrać szkołę spoza rejonu.

str. 4

Śmieci, ulubiony przysmak szczurów

Jak postępować z odpadami i zniechęcić szczury do mieszkania we Wrocławiu? Mamy dla was cztery proste wskazówki z BIOletynu.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Szanowni Państwo,

w ekonomii istnieje zdanie, które powtarzają zarówno studenci pierwszego roku, jak i nobliści: There is no such thing as a free lunch. Nie ma darmowych obiadów. Każda usługa, każda infrastruktura, każda decyzja publiczna ma swój koszt. Miasto jest jednym z najbardziej złożonych organizmów ekonomicznych, jakie stworzył człowiek. Dlatego w tym numerze pokazujemy „Cennik Wrocławia”. Bo ile naprawdę kosztuje miasto?

Miesięczne utrzymanie dziecka w przedszkolu publicznym to 2641 zł, a ucznia szkoły podstawowej – 1573 zł. Przejazd jednego kilometra tramwaju to ponad 14 zł. Budowa jednego kilometra drogi osiedlowej – ponad 11 mln zł. A utrzymanie mieszkańca domu pomocy społecznej to średnio ponad 6000 zł miesięcznie. Współczesna ekonomia miast mówi jasno: naj-

większą wartością metropolii nie są budynki ani drogi, ale ludzie i jakość usług publicznych. Edward Glaeser z Harvardu podkreśla, że to właśnie inwestycje w edukację, transport i przestrzeń wspólną budują długofalową konkurencyjność miast. Innymi słowy – miasto rozwija się wtedy, gdy inwestuje w codzienność swoich mieszkańców. Ale to ma swoją cenę.

Wrocław w 2026 r. operuje budżetem 9 miliardów zł. To suma tysięcy decyzji: o budowie nowych szkół, o wsparciu edukacji, o utrzymaniu zieleni, o komunikacji miejskiej, o bezpieczeństwie. Filozof Jürgen Habermas pisał, że nowoczesne państwo (a więc także miasto) opiera się na świadomej zgodzie obywateli na wspólne finansowanie dobra wspólnego. Ta zgoda musi być oparta na Państwie wiedzy i chcemy się z Państwem z tych wydawanych pieniędzy rozliczać. Dzięki nim możliwa jest budowa trasy tramwajowej na

Swojczyce za 140 mln zł. Dzięki nim powstają przedszkola, jak to przy Rogowskiej za 15,5 mln zł. Dzięki nim działa komunikacja, szkoły, pomoc społeczna, kultura, sport i bezpieczeństwo. Miasto nie jest firmą, która ma przynosić zysk. Miasto jest wspólnotą, która ma zapewniać jakość życia.

Nie mówię, że nie popełniamy błędów. Ale staramy się obejrzeć każdą złotówkę pięć razy, zanim ją wydamy. Tylko wtedy możemy odpowiedzialnie rozmawiać o priorytetach. O tym, czy chcemy więcej zieleni, lepszego transportu, nowych szkół czy większego wsparcia społecznego. Nie ma darmowych obiadów. Pytanie nie brzmi: czy coś kosztuje, tylko: kto za to płaci, ile i czy dobrze wie, za co płaci.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 19.03	PT. 20.03	SOB. 21.03	ND. 22.03	PN. 23.03	WT. 24.03	ŚR. 25.03
14°C	11°C	12°C	14°C	15°C	14°C	12°C

POCZTÓWKA Z MIASTA

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Wyjdź z miejskiego zgiełku do azjatyckiej oazy

Od 1 kwietnia ponownie otwiera się **Ogród Japoński** (część Parku Szczytnickiego w pobliżu Pergoli i Hali Stulecia). Po zimowej przerwie będzie można spacerować alejkami i mostkami wśród kilkuset gatunków i odmian drzew i krzewów, z których część pochodzi z okresu przedwojennego (200-letnie rodzime dęby, wiekowe cisy, różaneczniki katawbijskie i azalie pontyjskie). W ogrodzie znajduje się niezwykle cenne zabytkowe wyposażenie – oryginalne kamienne latarnie i misy do rytualnego obmywania rąk z XVIII i XIX wieku. Jedną z atrakcji jest też staw z olbrzymimi karpami i innymi gatunkami ryb.

Ogród powstał przy okazji organizowanej w 1913 r. Wystawy Świa-

towej. Inicjatorem jego budowy był hrabia Fritz von Hochberg, a pracami kierował Joseph Anlauf, który zarządzał ogrodami rodziny Hochbergów (m.in. w Książu) i spędził z hrabią 7 lat w Azji. Ekspertem podczas prac był Japończyk Mankichi Arai. Azjatycka część Wrocławia przeszła gruntowną renowację i została oddana zwiedzającym w 1999 r. po zniszczeniach spowodowanych przez powódź w 1997 r. Dziś ta przestrzeń ma inny kształt, jest większa, a linia brzegowa stawu dopasowana jest do słowa „przyjaźń” zapisanego japońskimi znakami. Ogród będzie czynny dla spacerowiczów do 30 października w godz. 9–19. Wejście znajduje się w Parku Szczytnickim między Pergolą a ulicą Mickiewicza.

Bezpieczny Wrocław wraca – zapisz się na szkolenia

Tysiące przeszkolonych i setki godzin praktyki, które mogą uratować życie. Bezpieczny Wrocław wchodzi w kolejną fazę: ruszają warsztaty dla dorosłych i uczniów, dostępne są także szkolenia online. Z budżetu miasta i województwa na bezpieczeństwo zostało przeznaczonych 30 mln zł – nie tylko na szkolenia, ale również infrastrukturę.

Redakcja

Od kwietnia 2025 r., w ramach programu „Bezpieczny Wrocław”, miasto wdraża założenia programu ochrony ludności i obrony cywilnej na szeroką skalę. W pierwszej edycji szkoleń, które były prowadzone w 2025 r., wzięło udział blisko 1 500 mieszkańców. Podczas zajęć uczyli się, jak przygotowywać plecak bezpieczeństwa, poznawali zasady ewakuacji ludzi i zwierząt, reagowania na komunikaty alarmowe i udzielania pierwszej pomocy. Ponad 2 tys. osób skorzystało z warsztatów i pokazów w specjalnej strefie edukacyjnej, gdzie mogli przećwiczyć zdobyte umiejętności. Łącznie od kwietnia (sumując udział w szkoleniach, piknikach i strefach edukacyjnych) przeszkolonych zostało kilkanaście tysięcy mieszkańców.

Zapisy na otwarte szkolenia dla mieszkańców

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego wspólnie z Urzędem Miejskim Wrocławia i portalem wroclaw.pl zaprasza do udziału w otwartych spotkaniach poświęconych bezpieczeństwu (udział

Każda z osób, które przeszły szkolenie z bezpieczeństwa, otrzymywała certyfikat

mogą brać osoby, które nie korzystały z jesiennych szkoleń):

- **25.03** zapisy już trwają, formularz rejestracyjny dostępny jest na: www.wro.news/bezpieczny-wroclaw-szkolenia
- **7.04** (zapisy rozpoczną się 26.03 o godz. 12)
- **27.04** (zapisy rozpoczną się 7.04 o godz. 12)

- **8.05** (zapisy rozpoczną się 28.04 godz. 12)

Udział we wszystkich szkoleniach jest bezpłatny, jednak liczba miejsc jest ograniczona. Warsztaty będą realizowane we Wrocławskim Centrum Kongresowym (ul. Wystawowa 1). Szkolenia prowadzone będą w formie wykładów połączonych z ćwiczeniami praktycznymi.

Pierwsze w Polsce szkolenia kryzysowe w szkołach

Wrocław zorganizował także kryzysowe szkolenia w szkołach ponadpodstawowych, podczas których uczniowie uczyli się reagowania na zagrożenia, procedur bezpieczeństwa, udzielania pierwszej pomocy, reagowania na alarmy oraz podstaw cyberbez-

pieczeństwa. Dotychczas wzięło w nich udział ponad 1200 młodych osób.

– Intuicja nie zawsze podpowie w zagrożeniu. Warsztaty są praktyczne i interaktywne. Oprócz uczniów szkolimy także kadrę – zapewnia Marcin Miedziński, zastępca dyrektora departamentu edukacji. Program będzie kontynuowany również w tym roku.

Szkolenia krok po kroku, teraz także online

■ Jak przygotować plecak bezpieczeństwa? ■ Co zrobić, gdy usłyszymy syreny alarmowe? ■ Jak zachować się podczas pożaru, powodzi czy długotrwałej przerwy w dostawie prądu? ■ Gdzie się ukryć na wypadek zagrożenia? Teraz każdy mieszkaniec może zdobyć tę wiedzę bez wychodzenia z domu. Na portalu miejskim udostępniono internetową wersję szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w ramach programu. Materiały w krótkich modułach wideo w przystępny sposób pokazują, jak przygotować się na sytuacje kryzysowe oraz jak reagować w pierwszych minutach zagrożenia – zanim dotrą służby.

➤ **Moduły wideo dostępne są na stronie:** www.wro.news/bezpieczny-wroclaw-wideo

Dług rozłóż, odpracuj lub oddaj mieszkanie

Masz dług za mieszkanie komunalne? Zobacz, co proponuje miasto

Program dla najemców mieszkań komunalnych działa tak skutecznie, że został wydłużony do końca marca 2027 roku. Zasada jest prosta: kto zwolni mieszkanie, będzie miał anulowany dług czynszowy.

Redakcja

Do dziś udało się w ten sposób odzyskać 20 miejskich mieszkań o łącznej wartości rynkowej około 12 mln zł. I to nie koniec, bo kolejne takie sprawy są w toku.

– W kwietniu ubiegłego roku rada miejska podjęła uchwałę o szczególnych zasadach umarzania należności czynszowych. Początkowo program miał obowiązywać do końca marca 2026 r., ale efekty są obiecujące, dlatego wydłużyliśmy go o następnych 12 miesięcy. Niczego nie robiliśmy „na ślepo”. Miejscy zarządcy mienia komunalnego od dawna mieli sygnały, że są najemcy, którzy na ta-

kie rozwiązanie chętnie by przystali – mówi Jan Bujak, dyrektor Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji UMW. Miasto umorzyło osobom zdającym tych 20 mieszkań łącznie 750 tys. zł należności.

W ramach tej uchwały obowiązują nie tylko zasada „lokal za dług”. Dłużnicy, którzy spłacą kwotę podstawową, mogą ubiegać się o umorzenie odsetek. Do tej pory wnioski o skorzystanie z tego rozwiązania złożyło 106 osób. Udało się odzyskać 330 tys. zł w ramach należności głównych. We Wrocławiu dług czynszowy można też odpracować – wniosek o skorzystanie z takiego rozwiązania od grudnia 2024 r. (wte-

dy weszły w życie przepisy) złożyły 123 osoby. Zawarto z nimi 98 umów. Wartość prac wykonanych na podstawie tych umów wyniosła w sumie ponad 730 tys. zł.

– Nie każdy, kto znalazł się w trudnym położeniu, ponosi pełną odpowiedzialność za swoją sytuację życiową. Zawsze można zgłosić się z wnioskiem np. o odroczenie płatności czy rozłożenie na raty – mówi Jan Bujak. Są jednak osoby, z którymi próby znalezienia porozumienia nie przyniosły efektów. Tylko w 2025 r., w ramach postępowań egzekucyjnych, odzyskano łącznie 20 mln zł, a z powództwa miasta zrealizowano 226 eksmisji z lokali komunalnych.

Weź butelkę na Dzień Wody 22.03

W niedzielę 22.03 w godz. 11-14 na pl. Solnym z okazji Światowego Dnia Wody MPWiK, Hydropolis i zaproszone instytucje przygotowały warsztaty, konkursy i zagadki związane z tym cennym zasobem. Zaproszeni są wszyscy: starsi, młodszy, rodzinnie i solo. Na uczestników czeka gra miejska w formie wodnej ścieżki aktywności. Na stoiskach będzie można wykonać zadania i za każde zdobyć pieczątkę. Po skompletowaniu wszystkich pieczątek będzie nagroda – tritanowa butelka na wodę. Organizatorzy przygotowali ich aż 1000. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny.

Dyżury radnych

Spotkania odbywają się w Sułkiewiczach 9 (pok. 204 i 205) w godz. 15-16.30 w czwartki. W najbliższym czasie dyżury mają: **26.03** Dorota Pędziwiatr i **1.04** Agnieszka Dusza.

► **Harmonogram dyżurów na stronie:** www.wro.news/dyzury-radnych-2026.

Oddaj krew, jeśli możesz

Do Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa (Czerwonego Krzyża 5/9) można zgłosić się w pon., wt. i pt. w godz. 7-13.30, w śr. i czw. od 7 do 17.30 i w sob. w godz. 7.30-12. Akcje wyjazdowe w najbliższych dniach organizowane są: **23.03** przy Uniwersytecie Wrocławskim (Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, ul. Uniwersytecka 22/26) w godz. 9-13; **24.03** przy Politechnice Wrocławskiej (Wyb. Wyspiańskiego 23-25) i przy parkingu przy bud. D-20 Politechniki (ul. Janiszewskiego 8) w godz. 9-13.

► **Więcej na stronie:** www.rckik.wroclaw.pl.

Rekrutacja do przedszkoli i II etap do SP

19 marca rozpocznie się II etap rekrutacji na wolne miejsca do klas I w szkołach podstawowych, a 20 marca ruszy rekrutacja do przedszkoli, w tym trzech nowych placówek, które zaczną pracę od września: przy ul. Zwycięskiej, Lekcyjnej i Starogajowej.

Redakcja

Rekrutacja do publicznych szkół podstawowych i przedszkoli we Wrocławiu prowadzona jest elektronicznie (<http://rekrutacje.edu.wroclaw.pl>), więc rodzic nie wychodząc z domu złoży wniosek do wybranej placówki (wpisując dane i adres dziecka i rodziców, jak i adres placówki). Niezbędny do tego jest aktywny Profil Zaufany (www.gov.pl/web/profil-zaufany). Jeżeli rodzic go nie ma, dokumenty może złożyć osobiście w szkole lub przedszkolu. W tegorocznej rekrutacji rodzice będą mogli znów korzystać z wirtualnego asystenta (technologii chatu AI, który ułatwia przejście procesu rekrutacji online).

II etap SP

Drugi etap rekrutacji trwa od 19 do 23 marca. Składają w nim wnioski rodzice, którzy chcą, aby ich dziecko uczęszczało do szkoły spoza obwodu. W tym etapie biorą również udział rodzice dzieci rekrutujących je do oddziałów integracyjnych. O przyjęciu decydują punkty rekrutacyjne – warto posiadać aktywny status w programie „Nasz Wrocław” i „Nasz Wrocław MAX” (jak? – zajrzyj na www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw). To pozwoli zdobyć nawet 90 dodatkowych punktów.

Od czwartku 19 marca rodzice będą mogli zapisać najmłodsze dzieci do wrocławskich przedszkoli

I etap – przedszkola

Rekrutacja do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku 2026 odbywa się dla dzieci zamieszkujących we Wrocławiu: ■ 3-latków (rocznik 2023) ■ 4-latków (rocznik 2022) ■ 5-latków (rocznik 2021) i ■ 6-latków (rocznik 2020). W rekrutacji mogą brać udział dzieci ze starszych roczników z decyzją o odroczeniu obowiązku szkolnego. Rodzice wybierają 3 przedszkola, w tym jako pierwszą placówkę tę, do której chcą, aby dziecko uczęszczało w pierwszej kolejności.

Trzy nowe przedszkola

We wrześniu 2026 zostaną uruchomione placówki: Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 27 przy Zwycięskiej (dla 200 maluchów) prowadzony przez miasto i 2 przedszkola prowadzone przez inny organ: Publiczne Przedszkole „Dębinka” (250 miejsc dla dzieci) i Radosne Przedszkole przy ul. Starogajowej (dla 350 dzieci).

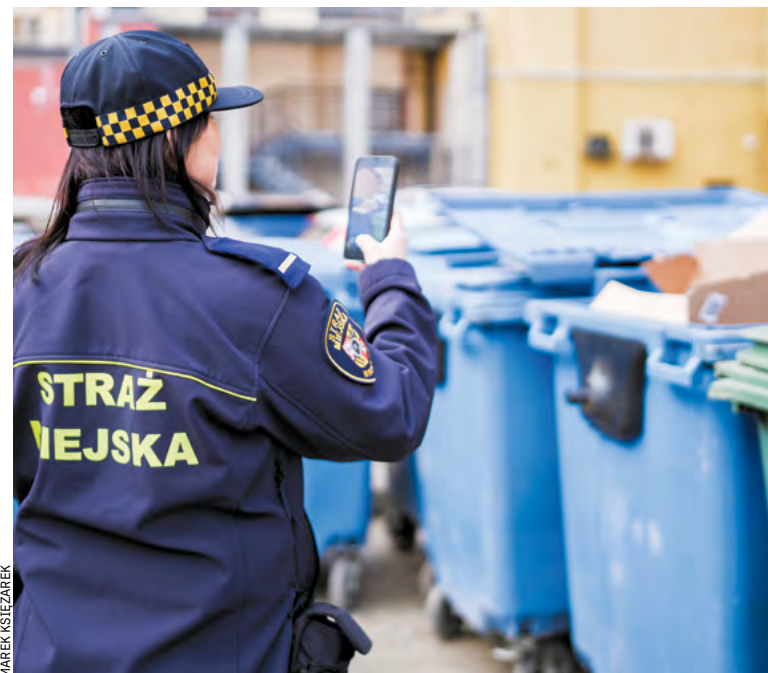
Dzień otwarty w „Dębinie”

Na 21.03 zaplanowany jest dzień otwarty (od godz. 10) w przed-

szkolu na Sołtysowicach. Rodzice będą mogli zobaczyć nową placówkę przy Lekcyjnej 77 podczas dnia otwartego. Wydarzenie zaplanowano w trakcie trwających prac budowlanych, ale będzie to dobra okazja, aby zajrzeć do środka i zobaczyć, jak będą wyglądały przyszłe sale dla dzieci.

Kolejne kary za śmieci w centrum

Strażnicy kontrolują miejsca zbiórki odpadów w Rynku i okolicy

W nocy z 14 na 15 marca straż miejska ukarała mandatami w kwocie po 500 zł trzech pracowników lokali gastronomicznych w okolicach Rynku, Ofiar Oświęcimskich i Wita Stwosza.

Nadia Szagda

Nieznegione kartony wysypujące się z niebieskich pojemników. Resztki żywności stojące obok kubłów. Regularne mieszanie śmieci, które należałoby posegregować. A to wszystko pod oknami mieszkańców centrum Wrocławia.

Straż miejska kontroluje miejsca zbiórki odpadów przy restauracjach i sklepach. I okazuje się, że w wielu z tych miejsc nie dba się o porządek. Problemem są nie tylko plastiki walające się wokół kubłów, ale też odpadki spożywcze, które, postawione obok kon-

tenerów, stanowią zaproszenie dla szczurów. Miasto zwiększyło liczbę odbiorów śmieci, które leżą obok kubłów, ale leżą tak naprawdę pod oknami mieszkańców. A częstsze odbiory odpadów, to większe opłaty za ich wywiezienie.

Od początku roku 2025 do marca 2026, tylko w centrum, strażnicy przeprowadzili 5904 kontrole porządkowe. Stwierdzono w tym okresie 167 wykroczeń oraz wręczono 24 pouczenia. Wystawiono 142 mandaty na kwotę łączną 59 500 zł. Do sądu trafił zaś jeden wniosek, kwestionujący karę. Najwyższa kwota mandatu to 500 zł.

Lokalna wspólnota rośnie w siłę w naszych CAL-ach

Wrocław należy do miast, w których demokracja lokalna funkcjonuje najlepiej. Jednym z filarów tego sukcesu są CAL-e, w których mieszkańcy współpracują i wspólnymi siłami zmieniają osiedla.

Redakcja

W najnowszym raporcie „Indeks codziennej demokracji lokalnej” Fundacji im. Stefana Batorego Wrocław zdobył aż 99 pkt. na 100 możliwych, podczas gdy średni wynik polskich gmin wynosi około 42 pkt. W badaniu oceniano transparentność działań władz, dostęp do informacji publicznej, mechanizmy konsultacji społecznych i możliwości rozmowy Wrocławian z miastem.

8 mln zł na wzmacnianie osiedli w 2026 r.

Jednym z najbardziej widocznych przykładów takiej współpracy okazały się wrocławskie Centra Aktywności Lokalnej (CAL-e), miejsca tworzone przez samorząd wspólnie z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi odpowiadające na potrzeby konkretnych osiedli. Tylko w 2026 r. miasto przeznaczyło na ich funkcjonowanie ok. 8 mln zł. Docelowo planowane jest utworzenie co najmniej jednego takiego miejsca na każdym z wrocławskich osiedli.

Rozmawiamy o działaniu modelowej sieci

O sukcesie wrocławskich CAL-i rozmawiali we wtorek, 10 marca, przedstawiciele miast, organizacji pozarządowych i instytucji zaangażowanych w rozwój CAL-i w Polsce podczas wydarzenia „Modele funkcjonowania Centrów Aktywności Lokalnej (CAL-e) i ich sieci (SCAL-e)”. Kolejnego dnia, w środę, 11.03, uczestnicy wydarzenia złożyli wizytę w wybranych wrocławskich CAL-ach, gdzie mogli przyjrzeć się „na żywo” działaniom prowadzonym na rzecz mieszkańców osiedli.

26 miejsc w sercach wrocławskich osiedli

CAL-e rozwijają się we Wrocławiu od kilku lat i są czymś więcej niż tylko miejscami spotkań. To przestrzenie, w których Wrocławianie mogą realizować pomysły, budować relacje i współtworzyć życie swoich osiedli. To właśnie tam odbywają się warsztaty artystyczne i kulinarne, spotkania sąsiedzkie, wydarzenia kulturalne i zajęcia

międzypokoleniowe dedykowane dzieciom, młodzieży i seniorom. Obecnie w mieście działa 26 Centrów Aktywności Lokalnej, a kolejne są w przygotowaniu.

Każde z nich ma własny charakter i odpowiada na potrzeby mieszkańców danego osiedla, oferując przestrzeń do spotkań, realizacji inicjatyw społecznych i rozwijania pasji.

Wrocławskie CAL-e

W CAL-ach rodzą się inicjatywy, które krok po kroku wzbogacają lokalną przestrzeń. Inaczej działają na Brochowie, inaczej na Ołbinie, Maślicach czy Tarnogaju. Łączy je jednak jedno: otwartość i wspólne działanie mieszkańców. CAL-e tworzone wspólnie przez miasto i organizacje pozarządowe (NGO) stają się prawdziwymi sercami wrocławskich osiedli, w których rodzi się energia, która napędza osiedla i miasto.

Działania z mieszkańcami kluczem do sukcesu

Barbara Chojnka z CAL-u Księża przy ul. Rybnickiej 39 (operator CAL-u Fundacja „Księża”), który istnieje od listopada 2020 r., przyznaje, że kluczem do sukcesu działania centrum są ludzie, którzy je prowadzą, i ich otwartość na potrzeby mieszkańców.

– Co roku robimy ewaluację, zbieramy opinie, pytamy o to, co się podoba, a co zmienić. Odpowiedzi bierzemy pod uwagę w następnym roku pracy – podkreśla Barbara Chojnka.

– Mamy zajęcia od 16 do 21, praktycznie dla każdego przedziału wie-

kowego, od maluchów po seniorów. W programie jest sporo warsztatów ruchowych: fitness, joga, treningi relaksacyjne, ale również i edukacyjne, jak nauka języka angielskiego, śpiewu czy gry na gitarze. Ważne są inicjatywy oddolne, gdy mieszkańcy się do nas zgłaszają z pomysłem – zwraca uwagę.

Teresa Malik z CAL-u na Hubach przy Widnej 17 (Operator Cal-u Fundacja „Myszę, Czuję, Jestem”) podkreśla, że partnerstwo ze spółdzielnią jest kluczowe dla doskonałego funkcjonowania (Spółdzielnia Mieszkaniowa Wrocław-Południe udostępnia przestrzeń).

– Pozyskaliśmy piękny lokal, praktycznie dostosowany dla każdego, łącznie z zapleczem socjalnym. Z naszej strony jedynie poszerzyliśmy jedną toaletę, aby osobom na wózkach było po prostu łatwiej się poruszać. Wszystko pozostałe było już przygotowane – opowiada.

Zwraca też uwagę, że w przypadku sprawnego działania CAL-i naj-

Przedstawiciele samorządów i organizacji z całej Polski rozmawiali o rozwoju Centrów Aktywności Lokalnej

ważniejsze jest przekonanie ludzi, że to miejsce, gdzie dobrze się żyje, współpracuje, a drzwi zawsze są otwarte dla każdego. I aby oferta była dopasowana do potrzeb mieszkańców, a oni sami mogli zgłaszać swoje pomysły.

– Naszym zadaniem jest scalanie społeczności, otwartość na społeczność, współpraca i cierpliwość, bo jesteśmy bardzo różni. Jednej osobie podoba się taka inicjatywa, drugiej coś innego – podkreśla.

Inwestycja w dialog i sąsiedzką aktywność

Centra Aktywności Lokalnej są miejscami spotkań, integracji i przykładem tego, jak demokracja lokalna działa w praktyce – na poziomie osiedli i sąsiedztw, blisko mieszkańców. Te inicjatywy budujące aktywność lokalną i dialog między społecznością a samorządem stały się jednym z ważniejszych elementów, dzięki którym Wrocław znalazł się w czołówce ogólnopolskiego badania Fundacji Batorego i są przykładem dobrych praktyk dla innych miast.

ABC wrocławskich Centrów Aktywności Lokalnej

■ Miejsca i działania **współtworzone** (każdy CAL ma swojego operatora z NGO) razem z są-

siadami, otwarte na różnorodność i solidarne z tymi, którzy potrzebują pomocy lub wsparcia.

■ Każdy CAL ma swój charakter, ale wszystkie **działają w oparciu o wspólną ideę i wartości** – Wrocławski Model CAL. Realizują autorskie programy, skierowane bezpośrednio do mieszkańców okolicy, odpowiadające ich potrzebom, pasjom i zainteresowaniom.

■ **Tworzą** warunki do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wspólnot sąsiedzkich, nieformalnych grup i inicjatyw, które mają znaczny wpływ na jakość życia Wrocławian.

Aby zapewnić działaniom trwałość i efektywność, organizacje prowadzące CAL-e są na swoim terenie inicjatorami i uczestnikami partnerstw lokalnych, do których należą także: ■ rady osiedli ■ instytucje działające w wymiarze osiedlowym ■ inne organizacje pozarządowe ■ grupy nieformalne ■ szkoły ■ przedsiębiorcy ■ lokalni liderzy i aktywiści. Partnerstwa te przyczyniają się do wzmocnienia współpracy na poziomie osiedli i wzięcia przez mieszkańców odpowiedzialności za swoje najbliższe otoczenie i (w szerszej perspektywie) za cały Wrocław.

➤ Więcej o CAL-ach na stronie: www.wroclaw.pl/rozmawia/cal-e-we-wroclawiu

Remonty, modernizacje i bloki sportowe w szkołach

Wrocław rozwija infrastrukturę wokół szkół, modernizując budynki i inwestując w obiekty sportowe, przestrzeń rekreacyjną i poprawę bezpieczeństwa. Planowana jest przebudowa SP nr 90 i nowa infrastruktura przy ZSP nr 11 w ramach WBO. Trwa remont i termomodernizacja VIII LO, a będzie jeszcze przetarg na blok sportowy.

Redakcja

Wspólnym celem działań jest poprawa warunków nauki, aktywności fizycznej i bezpieczeństwa. Inwestycje obejmują zarówno modernizację istniejących obiektów, jak i budowę nowej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Część z nich jest w fazie przygotowań do realizacji, inne będą prowadzone w najbliższych miesiącach przez Zarząd Inwestycji Miejskich (ZIM).

Modernizacja od dachu po szatnie w SP90

Modernizacja bloku sportowego w Szkole Podstawowej nr 90 przy ul. Orzechowej to w praktyce przebudowa całego obiektu. Powstanie nowoczesna duża sala gimnastyczna (na parterze) z boiskami do koszykówki, siatkówki i piłki ręcznej i kotarą dzielącą przestrzeń na dwie części; szatnie, magazyny sprzętu i zaplecze administracyjne dla nauczycieli. Budynek przejdzie też termomodernizację. Powstaną nowe instalacje, wentylacja, monitoring i fotowoltaika, ogrody deszczowe i nowa mała architektura. Przebudowane zostanie otoczenie budynku, który będzie w pełni do-

W SP 90 zmodernizowany zostanie blok sportowy i otoczenie budynku

Blok sportowy w VIII LO

stępny dla osób ze szczególnymi potrzebami i zgodne z przepisami technicznymi i przeciwpożarowym. ZIM analizuje aktualnie oferty wykonawców.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w ZSP11

Przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 11 przy Strachocińskiej

powstanie nowa infrastruktura sportowo-rekreacyjna realizowana w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Inwestycja obejmie ■ budowę i modernizację elementów sportowych ■ zagospodarowanie terenu ■ nowe ciągi piesze ■ urządzenia rekreacyjne i ■ kompleksowe nasadzenia zieleni. Projekt z 2024 r. „Szkolny plac sportowy »Pełna profeska« na Wojnowie” ma stworzyć bezpieczne i nowoczesne miejsce aktywności.

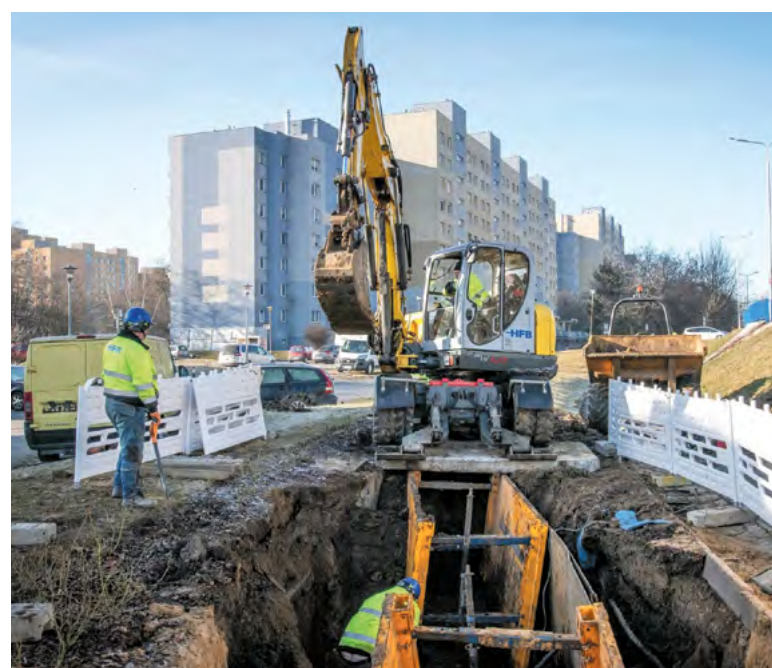
Remont, termomodernizacja i rozbudowa VIII LO

Inwestycja przy ulicy Jantarowej poprawi nie tylko wygląd szkoły, ale przede wszystkim komfort i dostępność dla uczniów oraz nauczycieli. Zakres prac jest szeroki. ZIM modernizuje elewację budynku wraz z jej ociepleniem, dzięki czemu szkoła będzie bardziej energooszczędna i tańsza w utrzymaniu. Jednym z najważniejszych elementów inwestycji jest budo-

wa zewnętrznej windy, która zapewni pełną dostępność obiektu dla osób z niepełnosprawnościami. Prowadzone są również prace remontowe i wykończeniowe związane z modernizacją elewacji oraz dostosowaniem budynku do aktualnych standardów technicznych i ekologicznych.

Miasto przygotowuje się do ogłoszenia przetargu na rozbudowę głównej siedziby VIII LO przy ul. Zaporoskiej, gdzie powstanie nowoczesny blok sportowy z pełnowymiarową salą gimnastyczną o powierzchni ponad 700 mkw. z funkcją auli (mobilne trybuny) i możliwością podziału na dwa boiska. Inwestycja obejmie także wygodne zaplecze szatniowo-sanitarne, magazyny sprzętu oraz zagospodarowanie terenu z zielenią, ogrodami deszczowymi i małą architekturą. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami i wyposażony w rozwiązania proekologiczne, w tym instalację fotowoltaiczną (ok. 49 kW), system retencji wód opadowych i poidło wody pitnej. Planowany czas realizacji inwestycji to 12 miesięcy. Liceum będzie przez ten czas czynne.

Nowy rurociąg na Bajana w drugim kwartale roku

Trwają prace przy przebudowie wodociągu od Bystrzyckiej do Lotniczej

Dobiegają końca prace przy przebudowie wodociągu na odcinku od ulicy Bystrzyckiej do Lotniczej. MPWiK wymieniło już ok. 1,4 km z ponad 1,7 km sieci. Koszt inwestycji to 2,8 mln zł.

Redakcja

Modernizowana, żeliwna infrastruktura o średnicy 300 i 400 mm, która powstała w latach 1981-1994, była w złym stanie technicznym.

Wymiana wysłużonej infrastruktury

Nowy rurociąg wykonywany jest z nowoczesnego tworzywa PE-HD, które poprawi bezpieczeństwo, trwałość i niezawodność sieci. W ramach inwestycji rozpoczętej w lipcu 2025 roku montowane są również nowe hydranty przeciwpożarowe i wy-

mieniane stare przyłącza kanalizacyjne.

Nowoczesne technologie zamiast wykopów

Szczególnie na początku inwestycji prace w pasie jezdni prowadzone były wykopowo. Po tym, kiedy Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu przeprowadził remont nawierzchni, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. we Wrocławiu zaczęło stosować techniki bezwykopowe, by zminimalizować utrudnienia dla mieszkańców:

■ kraking – kruszenie starej rury i wprowadzenie nowej,

- relining – wsuwanie nowej rury do istniejącej,
- przecisk HDD – układanie rurociągu w nowym śladzie.

Coraz bliżej zakończenia inwestycji

Zakończenie prac planowane jest w drugim kwartale bieżącego roku. Modernizacja wodociągu między ulicami Bystrzycką i Lotniczą to kolejny etap systematycznej wymiany infrastruktury wodociągowej prowadzonej przez MPWiK. Dzięki temu mieszkańcy tej części Wrocławia zyskają pewniejsze i bardziej niezawodne dostawy wody w kolejnych latach.

Co powstanie w dawnym elewatorze?

Walczyli o to mieszkańcy okolic i miłośnicy historii Wrocławia. Udało się i zabytkowy budynek dawnego elewatora zbożowego przy Rychtańskiej na Kleczkowie przejdzie gruntowny remont.

Przez lata budynek był tłem dla graffiti i przystankiem dla miłośników urbexu (forma aktywności polegająca na eksploracji zazwyczaj niedostępnych budowli i elementów infrastruktury miejskiej). Jego wyburzaniu sprzeciwiali się mieszkańcy. Ostatecznie obiekt został sprzedany spółce RealCo i właśnie trwa jego metamorfoza. Na wybrzeżu w rejonie Rychtańskiej powstaną 372 mieszkania i lofty. Te ostatnie, właśnie w elewatorze, a reszta w nowo

wybudowanych blokach. Znajdą się tu też lokale inwestycyjne na wynajem i większe mieszkania, a także powierzchnie usługowe. Projekt przewiduje także budowę podziemnych hal garażowych, naziemnych miejsc postojowych, rozbudowaną infrastrukturę rowerową oraz starannie zaprojektowane otwarte tereny zielone z małą architekturą, a także bezpieczny plac zabaw dla najmłodszych i odseparowany wybieg dla psów.

MAREK KSIEŻAREK

Powstańców Śląskich z nowym asfaltem

Kontynuowane są prace przy poprawie nawierzchni wrocławskich ulic. Trwają roboty na ul. Powstańców Śląskich. Odcinek między ul. Orłą a Krzycką jest remontowany w ramach programu „Wrocław na Dobrej Drodze”. Wykonawca usunął już zniszczony asfalt i układa nowe warstwy masy bitumicznej. W ubiegłym roku na odcinku od Arkad do Halle-ra kierowcy przejechali po raz pierwszy nową nawierzchnią, która zastąpiła zapadającą się granitową kostkę.

900 metrów trasy na Ołtaszyńskiej

Wrocławskie Inwestycje podpisały umowę na budowę blisko 900-metrowej trasy pieszo-rowerowej wzdłuż Ołtaszyńskiej: od Ronda św. Ojca Pio do przystanku przy Brzozowej w Wysokiej. Trasa powinna być gotowa w tym roku. Nowa droga będzie zaprojektowana tak, by nie kolidować z przyszłą trasą tramwajową i będzie meandrować tak, by zachować jak najwięcej drzew. W ramach inwestycji planowane są też nasadzenia nowej roślinności (10 lip i 187 krzewów), nowoczesne oświetlenie i elementy małej architektury (ławki i kosze). Inwestycja warta ponad 6,5 mln zł realizowana jest we współpracy z gminą Kobierzyce.

Fantazja seniorom, a wsparcie młodym

ZTM

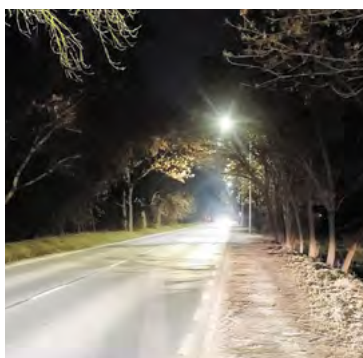
Zarząd Inwestycji Miejskich we Wrocławiu podpisał umowę na projekt modernizacji budynku „B” przy Skoczylasa 8. Powstanie tam klub seniora i mieszkania treningowe dla młodych.

Parter w budynku zajmie Klub Seniora Fantazja z: ■ salą spotkań na ok. 50 mkw. ■ pokojem z aneksem kuchennym (miejscem rozmów, warsztatów i codziennych spotkań) ■ sanitariatami dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. **I piętro** to już 2 mieszkania treningowe / wspomagane (w pełni wyposażone lokale z aneksami kuchennymi i łazienkami) dla osób potrzebujących wsparcia w drodze do samodzielnego życia, gabinet

dla pracowników obsługujących mieszkania i zaplecze socjalne dla kadry. **Na II piętrze** znajdują się: zaplecze i przestrzeń wspólna, magazyny dla Klubu Fantazja i DDP oraz sanitariaty dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Możliwe jest stworzenie dodatkowej sali. Projekt obejmuje dostosowanie budynku do aktualnych przepisów techniczno-budowlanych, sanitarnych i przeciwpożarowych i zapewnienie pełnej dostępności wszystkich kondygnacji.

Już po remoncie na Zegadłowicza

Zakończył się remont budynku wspólnotowego przy Zegadłowicza 36/Kraszewskiego 24. Prace o wartości 820 tys. zł (udział miasta we wspólnocie to 60 proc.) objęły: remont dachu i elewacji frontowej wraz z dociepleniem, schody i zejście do piwnicy.

MATERIAŁY PRASOWE

Dzięki WBO jest jaśniej na Mościckiego

Zakończyła się budowa oświetlenia wzdłuż Ignacego Mościckiego (od Topolowej do wiaduktu). Stanęło tam 19 latarni z instalacją na ok. 830 m. Wysokość słupów nie ingeruje nadmiernie w korony drzew przy drodze. Koszt inwestycji (WBO) to ponad 400 tys. zł.

Zbliża się metamorfoza podwórka na Ołbinie

W marcu Zarząd Zasobu Komunalnego ogłosi przetarg na prace na podwórku Nowowiejska – Barlickiego – Orzeszkowej – Wyszyńskiego. W planach: kolorowe nawierzchnie, nasadzenia, bardziej funkcjonalne miejsce zbiórki odpadów i nowe oświetlenie.

MATERIAŁY PRASOWE

II etap prac w kamienicy przy Wrocławczyka

Prace rozpoczną się w kwietniu i będą kosztowały ok. 640 mln zł (wkład miasta: ok. 243 mln zł). W budynku zrealizowano już remont elewacji frontowej z balkonami (najdłuższy odcinek kamienicy). Kolejny etap obejmie remont pozostałych fragmentów elewacji.

MATERIAŁY PRASOWE

Wymiana nawierzchni na Kiełczowskiej

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta na Kiełczowskiej wymienia całą nawierzchnię w ramach programu „Wrocław na Dobrej Drodze”. Ulica jest jedną z ośmiu remontowanych w tej edycji – prace toczą się też na: Łużyckiej, Grabiszyńskiej, Żernickiej i Powstańców Śląskich. Na ulicy Kiełczowskiej zrywany jest stary asfalt na 600-metrowym odcinku między Poleską a Mulicką. Położone zostaną tu dwie nowe warstwy nawierzchni wzmocnione siatką. Oprócz tych robót drogowych trwa jeszcze regulacja krawężników i wpustów deszczowych. Koszt wszystkich prac wynosi ponad 1,4 mln zł, a wykonawcą inwestycji jest Zaberd.

MPK kupuje 200 Solarisów

MPK Wrocław rozstrzygnęło przetarg na dostawę 40 autobusów z silnikiem Diesla z prawem opcji, które pozwala rozszerzyć zamówienie o 160 pojazdów. Wpłynęły trzy oferty, a najkorzystniejszą złożył Solaris Bus&Coach. To już ostatnie zamówienie MPK Wrocław na autobusy z silnikami spalinowymi. Za 200 autobusów MPK zapłaci dokładnie 474 129 489,90 zł brutto. Za 40 sztuk z zamówienia podstawowego – 87,4 mln zł. Celem MPK jest nabycie całej dwusetki. Będą to autobusy przegubowe (mega) i krótsze (nazywane maxi lub solo).

Przebudowa Bardzkiej dobiega końca

Przebudowa 200-metrowego odcinka ulicy Bardzkiej, między Armii Krajowej a Piękną, zakończy się jeszcze w tym miesiącu. Inwestycja usprawni przejazd z południa do centrum miasta. W ramach przedsięwzięcia usunięto kolizje z kablami średniego napięcia i gazociągami oraz wybudowano zjazd dla autobusów z torowiska na jezdnię. Przebudowane zostały przejścia dla pieszych przez ul. Bardzką wraz z sygnalizacją świetlną. Powstał przejazd rowerowy, oświetlenie oraz peron dla pojazdów MPK. Wykonawca zamontował infrastrukturę przystankową. Trwają prace porządkowe, nasadzenia zieleni i przygotowania do uruchomienia ruchu autobusowego.

Jest autor koncepcji buspasa

Wrocławskie Inwestycje wyłoniły firmę, która przygotuje koncepcję poprowadzenia wydzielonego buspasa ulicą Strzegomską. To oczekiwany pierwszy krok do realizacji inwestycji niezbędnej dla Muchoboru Wielkiego. Za 1,2 mln zł koncepcję wykona spółka Drogitim. Od podpisania umowy będzie mieć na to 18 miesięcy. Wydzielony buspas, a kiedyś może i trasa autobusowo-tramwajowa (TAT), zaczynać się ma w miejscu, gdzie TAT na Nowy Dwór skręca ze Strzegomskiej w Rogowską.

Objazdy przez remont Żernickiej i Łużyckiej

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta z 13 na 14 marca z części ulicy Żernickiej oraz Łużyckiej zrobił drogi jednokierunkowe i rozpoczął wymianę ich nawierzchni. Jeśli mieszkasz na Żernikach lub na Różance, zobacz, jakie zmiany i utrudnienia na ciebie czekają.

Bartosz Chochołowski

Obie inwestycje prowadzone będą przy tzw. połówkowym zamknięciu jezdni. Jednym pasem będą jeździć samochody, drugi będzie remontowany.

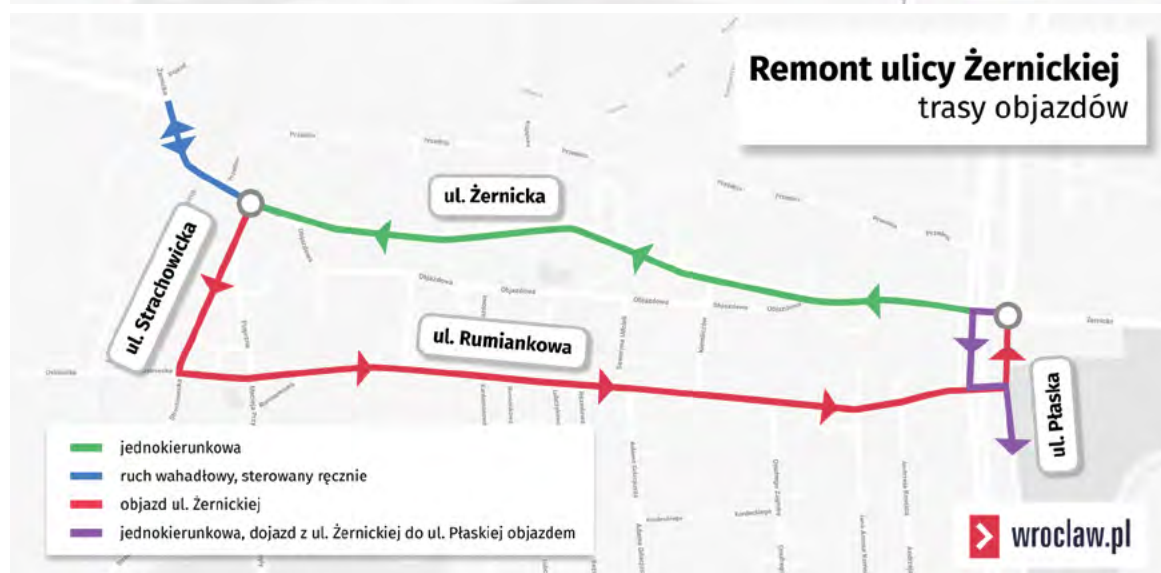
Zmiany w organizacji ruchu na ulicy Żernickiej:

- na odcinku od AOW do ulicy Strachowickiej połówkowe zamknięcie jezdni z utrzymaniem ruchu jednokierunkowego – w relacji od AOW do ulicy Strachowickiej;
- na odcinku od ulicy Strachowickiej do Jerzmanowskiej i w rejonie skrzyżowania z ulicą Jerzmanowską ruch odbywa się z ręcznym sterowaniem;
- objazd dla drugiego kierunku ruchu prowadzi ulicami: Strachowicką, Rumiankową i Płaską do Żernickiej;
- na trasie objazdu obowiązują pierwszeństwo przejazdu (UWAGA! zmiana pierwszeństwa na skrzyżowaniu ulic Rumiankowa – Płaska oraz Żernicka – Jerzmanowska);
- na ulicy Płaskiej od Rumiankowej do Żernickiej obowiązuje jeden kierunek ruchu – tylko wyjazd do Żernickiej;
- sygnalizacja świetlna na skrzyżowaniu Szczecińska/Żernicka/Płaska będzie pracować według nowego programu.

Prace potrwać około dwóch miesięcy.

Zmiany w organizacji ruchu na ulicy Łużyckiej:

- zostanie wdrożone połówkowe zajęcie jezdni na całym remontowanym odcinku (od ul. Osobowickiej do ul. Bezpiecznej);
- dla drugiego kierunku ruchu kołowego przewidziano objazd przez ul. Jugosłowiańską do ul. Bałtyckiej;

- obowiązuje ruch w relacji do ul. Bezpiecznej;

- ruch pieszy w trakcie remontu chodników i jezdni odbywa się bez zmian wyznaczonymi korytarzami/pomostami w ramach placu budowy;

- dla potrzeb poprowadzenia objazdu na ul. Jugosłowiańskiej obowiązują ograniczenia w parkowaniu oraz zakaz wjazdu od strony ul. Bałtyckiej.

Prace potrwać w sumie około trzech miesięcy.

- Zeskanuj kod QR, aby sprawdzić zmiany w kursowaniu komunikacji autobusowej

Jest już letnia siatka połączeń Ryanaira

W sezonie letnim będzie gdzie latać z irlandzkim przewoźnikiem. Funkcjonujące połączenia zostaną wzbogacone o Londyn Luton, Rimini, Sewillę i Tiranę. Ryanair lata z Wrocławia już w 50 kierunkach. Ma tu także bazę dla samolotów i centrum serwisowe.

Bartosz Chochołowski

– Nowe kierunki mają wszelkie atuty, aby stać się hitami letniej siatki połączeń. To atrakcyjne destynacje, które doskonale wpisują się w wakacyjne plany podróżnych z Dolnego Śląska – uważa Karol Przywara, prezes Portu Lotniczego Wrocław.

W związku ze swoją działalnością we Wrocławiu Ryanair zapowiada:

- 50 tras;
- 4 nowe połączenia: Londyn Luton, Rimini, Sewilla, Tirana;
- 9 zbazowanych samolotów (inwestycja o wartości 900 mln dolarów);

- przewiezienie 3 mln pasażerów do końca roku;
- ponad 2 tys. miejsc pracy w regionie.

Ryanair posiada we Wrocławiu bazę dla swoich 9 maszyn. Ma również centrum serwisowe – Wrocław Aircraft Maintenance

Services. Działa tu również Ryanair Labs Wrocław – wewnętrzny software house i centrum innowacji cyfrowych, które obsługuje całą grupę Ryanair. Wrocławski oddział ściśle współpracuje z podobnymi hubami technologicznymi w Dublinie, Madrycie i w różnych lokalizacjach w Portugalii.

Coraz więcej Wrocławian ma bliżej do tramwaju

Transport i infrastruktura drogowa od zawsze rozgrzewają opinię publiczną. Jedni mówią, że tych działań jest zbyt mało, inni że inwestycji jest za dużo i utrudniają życie we Wrocławiu. O zdanie w tej kwestii Paulinę Tyniec-Piszc, wicedyrektor Departamentu Infrastruktury i Transportu UMW, pyta Piotr Krejner.

Serwis jakdojade.pl przygotował niedawno ranking, w którym wrocławska komunikacja wypada do-
brze pod względem punktualności, częstotliwości kursowania i czasu dotarcia pasażera na przystanek. Ale prędkość komunikacji miejskiej we Wrocławiu to dziś zaledwie ok. 21 km/h. Czy jest więc możliwe, żebyśmy przyspieszyli tę komunikację zbiorową we Wrocławiu do 30 km/h jak Warszawa?

W ścisłym centrum słabo wypadamy z prędkością przez dosyć bogatą sieć przystanków. Po przystanku przy Świdnickiej mamy zaraz kolejny przy Zamkowej. Zbudowaliśmy ją w ten sposób po to, żeby okolice Rynku móc obsłużyć z wielu różnych lokalizacji. To jest również bardzo pomocne przy obsłudze dużych wydarzeń, które dzieją się w Rynku. Nas cieszy, że w tym rankingu są parametry, w których jesteśmy znacznie lepsi od innych. Jeżeli chodzi o częstotliwość kursowania, plasujemy się w czołówce. To jest ten parametr, który z punktu widzenia pasażera jest jednak ważniejszy. Chcemy dotrzeć szybko do celu, nie czekając na przystanku zbyt długo na kolejny tramwaj lub autobus. Zawsze można dążyć do tego, żeby poprawić swoją pozycję w rankingach, niemniej jednak akurat w kontekście punktualności, czasu dojazdu na przystanek czy częstotliwości kursowania, możemy być z siebie zadowoleni. Ale działamy dalej zarówno inwestycyjnie, jak i operacyjnie.

Wśród tych działań łatwo zauważyć rozwój transportu w aglomeracji wrocławskiej. Ogłoszono ostatnio przetargi na zakup nowych autobusów, w tym zero-emisyjnych, na nowe połączenia np. do Długołęki. Jaki jest cel tych działań i do czego państwo będą dążyli w przyszłości w poprawie tej komunikacji aglomeracyjnej? Od roku 2004 współpracujemy z samorządami aglomeracji wrocławskiej. Prowadzimy też kompleksowe badania ruchu. Z nich wiemy, że ogrom mieszkańców dojeżdża transportem indywidualnym do Wrocławia. Jest to liczba 240–250 tys. samochodów. Transport aglomeracyjny oczywiście nie jest jedynym antidotum, ale postawiliśmy na jego rozwój właśnie po to, żeby zaoferować dobrą jakość. Ta jakość jest rozumiana jako dobry standard wyposażenia pojazdów.

Paulina Tyniec-Piszc, wicedyrektor Departamentu Infrastruktury i Transportu w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Dlatego od 2019 roku wymieniliśmy flotę pojazdów obsługujących aglomerację na nowoczesne: są świetnie wyposażone we wszystkie nowe systemy wspomagające pracę kierowców i zwiększające poczucie bezpieczeństwa, przystosowane dla osób mających trudności w poruszaniu się.

Chcemy, żeby obszar oddziaływania naszych linii się zwiększał i żebyśmy mogli skomunikować z jeszcze lepszą częstotliwością różne miejscowości w aglomeracji. Cieszy mnie to, że w tym czasie dołączały

do nas kolejne gminy, widząc, że umiemy organizować transport publiczny, a pasażerowie to doceniają.

Dlatego podpisujemy kontrakty na kolejne obszary aglomeracji. Niedawno uruchomiliśmy przewozy pomiędzy Wrocławiem, Długołąką, Czernicą i Wisznią Małą. Bilety na te połączenia można zakupić w taki sam sposób jak we Wrocławiu, czyli w systemie Urban-Card. Jest to karta umożliwiająca podróż z Długołęki do Wrocławia, i z Wrocławia do Kątów Wrocławskich czy do Miękinii. Jak z tych

gmin ościennych dojedziemy już do Wrocławia, to tutaj sieć tramwajowa też konsekwentnie jest przez nas rozbudowywana.

W ostatnich latach powstał tramwaj przez Popowice, wcześniej na Nowy Dwór, teraz ruszyła bardzo ważna inwestycja na Swojczyce. Maślice również czekają na swój tramwaj. Kiedy mieszkańcy poszczególnych osiedli będą mogli się ich spodziewać?

Wiem, że apetyty tramwajowe we Wrocławiu są ogromne. Patrząc na świeżo zaktualizowany wro-

cławski Program Tramwajowo-Autobusowy na stronie: www.wroclaw.pl/inwestycje-wroclaw/wroclawski-program-tramwajowy. Tam można zerknąć i zobaczyć, ile mamy tych inwestycji i na jakim są etapie realizacji.

Pamiętajmy, że niektóre projekty stanowią wyzwania, w postaci chociażby uzgodnienia inwestycji pomiędzy miastem a zarządcą infrastruktury kolejowej i dlatego mogą trwać dłużej.

W debacie publicznej jakiś czas temu pojawił się pomysł na metro – że powinno ono powstać w każdym dużym mieście. Czy Wrocław może realnie myśleć o takim środku transportu?

Te propozycje wyszły od polityków. Ja jestem urzędnikiem, więc staram się wdrażać w życie różnego rodzaju zadania, które mogą wpłynąć na codzienne życie mieszkańców. Do tematu metra powinniśmy podchodzić ambitnie. Mamy bardzo bogatą sieć kolejową. Sieć przystanków kolejowych również nam się zwiększa. Cieszy nas to, że długofalowo współpracujemy w zakresie honorowania biletów – PKP staje się dla nas kolejnym środkiem transportu miejskiego. Zmierzam do tego, że możemy we Wrocławiu zbudować metro rozumiane jako system sieci miejskiej z systemem kolejowym i w jakiejś części być może będzie przebiegać pod ziemią.

Jeszcze kilkanaście lat temu mówiło się o tym, że to niemożliwe, bo potrzebne są uwarunkowania techniczne. Myślę, że minęło już trochę czasu i teraz można zrobić więcej. Ważne jest chyba jednak to, żeby przemyśleć to rozwiązanie jako podsystem transportu, który będzie spójnie zintegrowany z tymi systemami, które we Wrocławiu już mamy. Nie zamykamy się na metro we Wrocławiu.

➤ Całą rozmowę przeczytasz na: www.wro.news/pytamy1

ILE KOSZTUJE WROCŁAW W 2026 ROKU?

Wiesz, ile kosztuje miesięczne utrzymanie jednego dziecka w przedszkolu publicznym albo ucznia w szkole podstawowej? Ile trzeba zapłacić za przejazd 1 km tramwaju lub autobusu? Jaki jest koszt budowy placu zabaw czy miesięczne utrzymanie Parku Południowego. Odpowiedzi na te i inne pytania zebraliśmy w Cenniku Wrocławia. Oto konkretne przykłady, ile i na co miasto wydaje pieniądze.

Redakcja

Tegoroczny budżet Wrocławia jest rekordowy i zakłada dochody na poziomie 8,5 mld zł (to o prawie 0,8 mld zł więcej niż w ubiegłym roku) oraz 9,7 mld zł wydatków (czyli o 1,2 mld zł więcej niż w 2025). Największe wydatki zostaną poniesione na wrocławską oświatę i transport. To między innymi dzięki wpływom z naszych podatków Wrocław cały czas się zmienia i rozwija. Zobacz dokładnie, na co idą twoje pieniądze.

Rozlicz się we WROCŁAWIU

Największą część wpływów do miejskiego budżetu stanowią dochody własne w wysokości 7,8 mld zł. To m.in. udziały miasta w PIT i CIT (4,9 mld zł), wpływy z podatków i opłat (1,7 mld zł), dochody z majątku (488 mln zł) oraz z usług (402 mln zł). Dotacje celowe z budżetu państwa wyniosą 290 mln zł, pozostałe dochody 205 mln zł (m.in. zwroty podatku VAT), a subwencja ogólna 124 mln zł. Tegoroczne wydatki miasta zaplanowano natomiast na poziomie 9,7 mld zł. Najwięcej pieniędzy przeznaczonych jest na stałe koszty funkcjonowania Wrocławia, w tym prowadzenie szkół i przedszkoli, komunikację zbiorową, rozbudowę i utrzymanie dróg publicznych, wypłatę świadczeń czy utrzymanie zieleni.

Płacisz i masz

Podatki trzeba płacić. To jedna z kilku rzeczy, przed którymi się nie ucieknie. Jak co roku, zachęcamy, żeby rozliczyć się we Wrocławiu. Aby to zrobić, nie trzeba być tu zameldowanym – wystarczy, że w zeznaniu podatkowym wpisze się wrocławski adres, ponieważ do celów podatkowych liczy się miejsce zamieszkania, a nie zameldowania. To dzięki wpływom z naszych podatków Wrocław cały czas się zmienia i rozwija. Dodatkowo, płacąc podatki we Wrocławiu, można korzystać z programów Nasz Wrocław i Nasz Wrocław MAX. To nie tylko zniżki czy bezpłatne wejścia do wrocławskich atrakcji, ale też stała cena na bilety okresowe w komunikacji miejskiej.

➤ **Zobacz, jakie korzyści daje program na:**
www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw

1 EDUKACJA I NAUKA

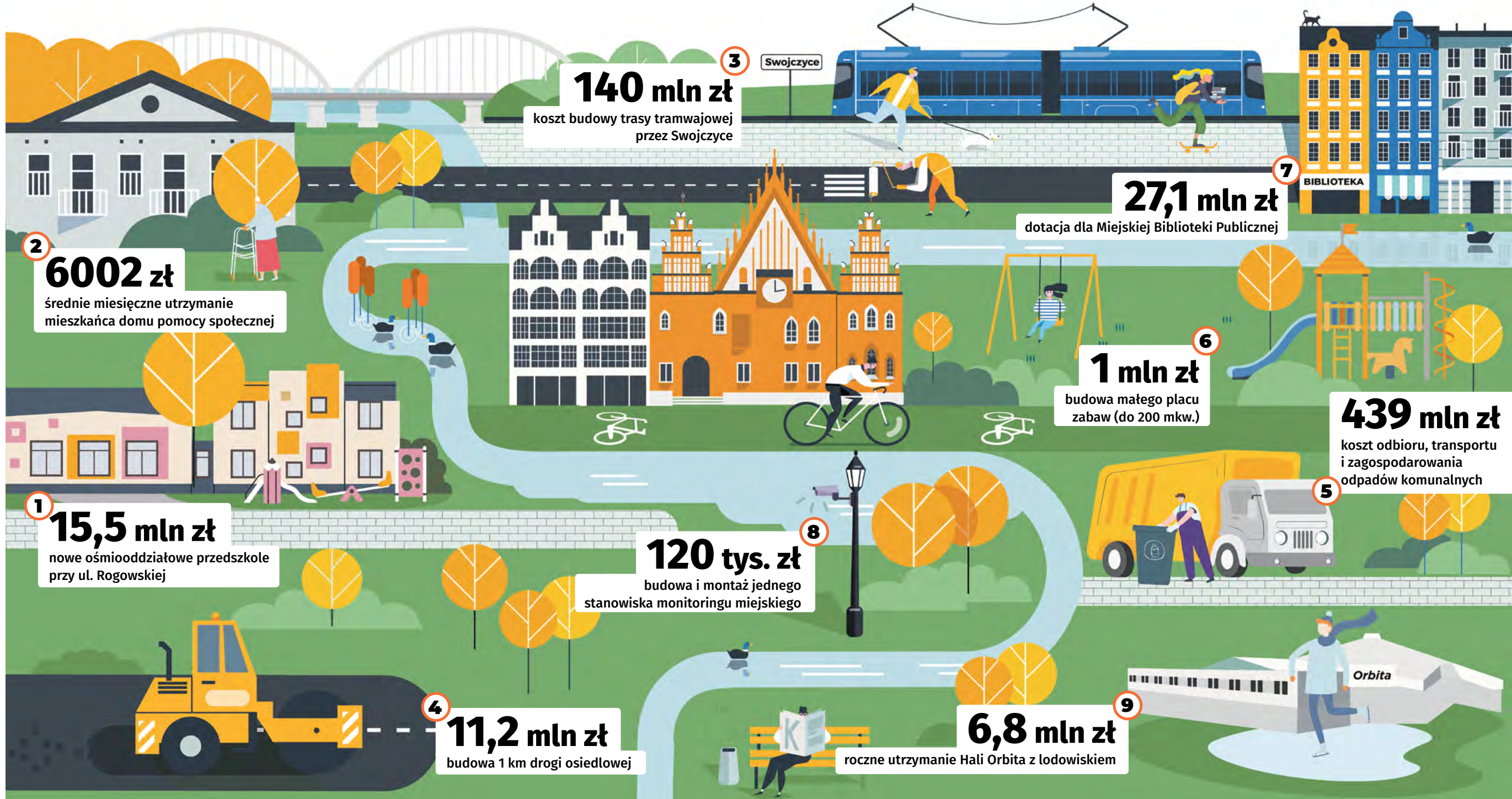
90 mln zł – koszt budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej

25 mln zł – rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 6 przy ul. Gorlickiej

15,5 mln zł – nowe ośmiooddziałowe przedszkole przy ul. Rogowskiej

5 mln zł – termomodernizacja elewacji VIII LO przy ul. Jantarowej

3,7 mln zł – remont i docieplenia dachów oraz elewacji budynków Przedszkola nr 104 przy ul. Niedźwiedziej

1,5 mln zł – Studencki Program Stypendialny

2641 zł – miesięczne utrzymanie jednego dziecka w przedszkolu publicznym

1573 zł – miesięczne utrzymanie ucznia szkoły podstawowej

2 USŁUGI SPOŁECZNE

193 mln zł – roczny budżet dla NGO (program współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi)

89,8 mln zł – budżet partycypacyjny: WBO, FO, Mikrogranty

13,5 mln zł – budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób ze spektrum autyzmu

2,3 mln zł – koszt organizacji opieki wytchnieniowej w 2025 r.

2,2 mln zł – koszt utrzymania 14 gabinetów dentystycznych w szkołach

1,7 mln zł – koszt pracy asystentów osób niepełnosprawnych w 2025 r.

6002 zł – średnie miesięczne utrzymanie mieszkańca domu pomocy społecznej

4792 zł – średnie miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinnym domu dziecka

2760 zł – miesięczne utrzymanie dziecka w żłobku publicznym (bez kosztów żywienia)

3 TRANSPORT, KOMUNIKACJA

80-100 mln zł – program poprawy infrastruktury szynowej TORywołucja

140 mln zł – koszt budowy trasy tramwajowej przez Swojczyce

20 mln zł – zakup jednego tramwaju niskopodłogowego

4,4 mln zł – zakup jednego autobusu elektrycznego (przegubowego eCitaro)

2,3 mln zł – koszt remontu 1 km ulicy w ramach programu Wrocław na Dobrej Drodze

980 tys. zł – budowa przystanku wiedeńskiego (peron wiedeński)

100-120 tys. zł – montaż wiaty przystankowej (projekt i realizacja)

14,47 zł – koszt przejazdu jednego km tramwaju

4 DROGI, REMONTY OŚWIETLENIA

50,9 mln zł – budowa buspasa na Jagodno

14,1 mln zł – remont ul. Powstańców Śląskich

11,2 mln zł – budowa 1 km drogi osiedlowej

2 mln zł – koszt iluminacji świątecznych w 2025 r.

1,9 mln zł – budowa 1 km ścieżki rowerowej

1,6 mln zł – budowa 100 m trasy tramwajowej (podwójnej) z trakcją

761 tys. zł – budowa 1 km chodnika o szerokości 3 m

299 tys. zł – budowa wyniesionego przejścia dla pieszych z doświetleniem

17,5 tys. zł – montaż latarni

750 zł – montaż znaku drogowego

315 zł – namalowanie przejścia dla pieszych

5 GOSPODARKA MIESZKANIOWA

439 mln zł – koszt odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych (szacowany na 2026 r.)

80,3 mln zł – koszt remontu wrocławskich kamienic i podwórek w 2025 r.

351 zł – średnia wartość miesięcznego dodatku mieszkaniowego w 2026 r.

62,3 zł – minimalna miesięczna kwota czynszu w lokalu komunalnym (powierzchnia 10 mkw. plus 30 proc. zniżki)

8,9 zł – stawka bazowa czynszu we Wrocławiu za mkw.

2,22 zł – stawka za najem socjalny we Wrocławiu

6 ZIELEŃ, ZWIERZĘTA, ŚRODOWISKO

11 mln zł – koszty miesięcznego utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wrocław w sezonie zimowym (obejmują pas drogowy oraz tereny zewnętrzne)

8,8 mln zł – koszty miesięcznego utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wrocław w sezonie letnim (obejmuje pas drogowy oraz tereny zewnętrzne)

1 mln zł – budowa małego placu zabaw (do 200 mkw.)

6,6 mln zł – roczne utrzymanie schroniska dla zwierząt

63 tys. zł – miesięczne utrzymanie Parku Południowego

8 tys. zł – dopłata do wymiany jednego pieca

7 tys. zł – zakup i montaż ławki parkowej oraz ławki w przestrzeni miejskiej

5 tys. zł – zakup i montaż kosza na śmieci w parku

42 zł – dzienne utrzymanie psa lub kota w schronisku

7 KULTURA

246,7 mln zł – plan wydatków na kulturę

37,4 mln zł – dotacja dla Narodowego Forum Muzyki

27,1 mln zł – dotacja dla Miejskiej Biblioteki Publicznej

21 mln zł – dotacja dla Teatru Muzycznego Capitol

2,1 mln zł – refundacja kosztów biletów wstępu do 15 instytucji kultury w ramach programu „Nasz Wrocław” w 2025 r.

890 tys. zł – stypendia artystyczne dla dorosłych

428 tys. zł – stypendia dla dzieci i młodzieży

195 tys. zł – Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius (nagrody)

220 tys. zł – Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus (nagrody)

13,51 zł – koszt jednego wypożyczenia książki w bibliotece

8 BEZPIECZEŃSTWO

1,25 mln zł – rozbudowa miejskiego systemu alarmowania i ostrzegania

491 tys. zł – koszt łodzi patrolowo-ratowniczej

144 tys. zł – miesięczne utrzymanie wszystkich kamer monitoringu miejskiego

120 tys. zł – budowa i montaż jednego stanowiska monitoringu miejskiego

180 tys. zł – koszt nowego radiowozu

9 SPORT I REKREACJA

6,8 mln zł – roczne utrzymanie Hali Orbita z lodowiskiem

1,6 mln zł – utrzymanie siedmiu miejskich kąpielisk

465 tys. – utrzymanie stadionu przy ul. Sztabowej

30,8 mln zł – budowa Wrocławskiego Centrum Sportu (I etap)

4,2 mln zł – budowa hali tenisowej przy ul. Spiskiej

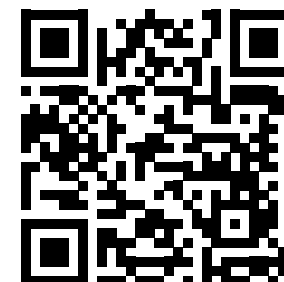
4 mln zł – organizacja Nocnego Wrocław Półmaratonu

3,5 mln zł – przebudowa

Stadionu Sportowego Leśnica przy ul. Kosmonautów

150 tys. zł – budowa siłowni plenerowej na żwirze dla 10 urządzeń

➤ **Szczegółowy cennik Wrocławia znajdziesz na:**
www.wroclaw.pl/budzet-wroclawia/2026/

Spójrz na seniora przez niebieskie okulary i zobacz go

„Na niebiesko widać więcej” to tytuł kampanii prowadzonej od początku lutego przez geriatrów z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. To coś o wiele więcej niż tylko kolejna inicjatywa dla seniorów. To zmiana myślenia o osobach starszych – postrzeganie ich przez pryzmat doświadczenia i życiowej mądrości, a nie chorób i zapomnienia.

I Nadia Szagdaj

Słyszymy: oddział geriatryczny i od razu kojarzymy go z ostatnim etapem życia człowieka. Nic bardziej mylnego! Klinika Geriatrii i Chorób Wewnętrznych w USK we Wrocławiu ma mniejszą umieralność niż niejedna interna w kraju. Wszystko za sprawą wyjątkowych pacjentów, którymi opiekuje się jedyny w swoim rodzaju zespół lekarzy.

Czy starość można zaprogramować?

Jeśli nie zaczniemy już teraz, później może być coraz trudniej. To kwestia nie tylko ćwiczeń fizycznych i co jeszcze ważniejsze – umysłowych albo odpowiedniej diety. To także sprawa spotkań, relacji rodzinnych i przyjacielskich, dbania o zmysły – jeśli tracimy słuch, noszenia aparatu słuchowego, jeśli wzrok – okularów. To też nastawienie do życia, innych ludzi i samej starości, albo – jak mówią lekarze z geriatrii – późnej dojrzałości, jako okresu, który przyniesie nam radość.

– Nie można zaprogramować starości, ale na wiele rzeczy mamy wpływ i to już teraz! Oczywiście chodzi o zdrowe nawyki, ale moim zdaniem ogromnie ważna jest praca nad własnym charakterem. Z pozytywnym podejściem do życia łatwiej przyjąć kolejne lata i to, co one przyniosą – mówi lek. Maria Rataj, pomysłodawczyni kampanii, która ciepło i ze wzruszeniem opowiada o swoich pacjentach.

– Chodzi o drobne nawyki i chęć brania udziału w różnych przedsięwzięciach, realizowanie swoich pasji i to jeszcze przed emeryturą – wymienia Katarzyna Kożuch-Sajdak, zaangażowana w kampanię lekarka z USK. – Kiedy wychodzimy z pracy, nie rezygnujemy z różnych aktywności, które lubimy, niech nasze życie nie składa się tylko z pracy, miejmy swoje plany i cele. Zawsze powtarzamy to naszym studentom.

To nie zmarszczki, to skrytki na wspomnienia

Żyjemy w czasach przesyconych stereotypami i niezgodą na starzenie się. Ludzie młodzi, którym poprzez media forsowany jest strach przed starością, patrzą na osoby w podeszłym wieku przez pryzmat samotności i odizolowania od społec-

zeństwa, braku aktywności, chorób i niedołężności. Tymczasem wielu seniorów po 80. r.ż. uprawia sport, sztukę, uczy się i spełnia marzenia.

– 90-latka, która biega i uzbierała już za to medale i puchary. 100-latka w Stanach Zjednoczonych zaczęła sobie skoku ze spadochronem. W Łodzi 97-letni pan prowadzi warsztat, pracuje, jest aktywny – wylicza prof. Małgorzata Sobieszczańska, kierowniczka kliniki, także zaangażowana w kampanię.

Nie zapominajmy więc, że choć nie dopuszczamy tego czasem do siebie – wszyscy się zestarzejemy. Przyjście do wiadomości takiego porządku świata, znacznie ułatwia programowanie dobrej jakościowo starości.

– Zmarszczki są skrytkami na wspomnienia – metaforyzuje prof. Sobieszczańska.

Katarzyna Kożuch-Sajdak idzie nawet o krok dalej. – Uważamy, że powiedzenie, iż ktoś w za-

awansowanym wieku jest piękny, wcale nie jest przysłowiowym mallowaniem trawy na zielono. Piękno jest w oczach – mówi, odnosząc się do naszego nastawienia do seniorów. – W społeczeństwie jest przestrzeń na każdą grupę wiekową. Seniorzy są potrzebni, bo wnoszą mądrość życiową, doświadczenie, perspektywę, pewien dystans, a to jest potrzebne i wychowawczo, i socjologicznie – dodaje.

Przez niebieskie okulary

– Niebieskie okulary kojarzą mi się z uważnością, z lepszym widzeniem – wyjaśnia prof. Sobieszczańska. – Ten sposób spojrzenia na seniorów to właśnie walka z pokutującym w naszym społeczeństwie ageizmem (stereotypowe patrzenie na seniorów – red.).

Spojrzenie przez niebieskie okulary przywodzi wiele skojarzeń. Te wypowiedzi już na głos: prezydent Jacek Sutryk, Grzegorz Daukszewicz, Maria Kaczmarzyk, doktor Goutama Chourasia, Małgorzata Szumowska, Grzegorz Kramer czy Ignacy Liss.

– Chciałam zarazić innych tym naszym spojrzeniem na osoby starsze – opisuje Maria Rataj. – Niebieski kolor okularów nawiązuje do niezapominajki w logo naszej kliniki. Kampania ma skierować spojrzenia nas wszystkich na osoby starsze, na ich wartość, piękno, ale też uświadomić nam, z jakimi trudnościami się mierzą. Okazuje się, że przez niebieskie okulary każdy dostrzega coś innego – wyjaśnia.

Wrocław miastem proseniorskim

– Wrocław jest jednym z pierwszych miast w Polsce uznanym w Unii Europejskiej za przyjazne seniorom. Potem, po nas, ten wątek aktywizacji seniorów przejął Kraków – zaznacza prof. Małgorzata Sobieszczańska.

Niestety, prawda jest taka, że na jednego aktywnego seniora przypada kilku

„więźniów 4. piętra”. To osoby o ograniczonej mobilności, odizolowane, niejako porzucone przez sąsiadów, rodzinę, takie, które latami nie wychodzą z domów.

– Tu, w szpitalu także zauważamy takich pacjentów. Senior niepełny, z deficytami fizycznymi albo umysłowymi jest często samotny – zauważa prof. Sobieszczańska.

A to właśnie ten starszy człowiek, zamknięty w czterech ścianach to nierzadko skarbnica wiedzy i doświadczeń, którymi chętnie podzieli się z młodszymi pokoleniami.

– Przez te niebieskie okulary widzimy naszych wspaniałych seniorów, aktywnych, zaopiekowanych, radosnych. Takie miasto staramy się dla nich tworzyć – mówi o akcji prezydent Wrocławia Jacek Sutryk. – Ale nie sami, a ze wspaniałym zespołem geriatrów z wrocławskiego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego – dodaje.

Od lewej: prof. Małgorzata Sobieszczańska, lek. Maria Rataj, lek. Katarzyna Kożuch-Sajdak

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Nowe miejsce dla relacji i odkrywania talentów

Przy Grabiszyńskiej 48 powstaje Centrum Relacji SOWa, miejsce do osiedlowej aktywności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej. Podczas uroczystego otwarcia, zaplanowanego na 23 marca, będzie można się już zapisać na pierwsze wydarzenia i warsztaty.

■ **Marta Michałowska**

Już za kilka dni Centrum Relacji SOWa otworzy drzwi dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów z Przedmieścia Świdnickiego. W poniedziałek, 23 marca, od godz. 16 będzie można zwiedzić to miejsce, poznać jego ofertę programową i porozmawiać z osobami prowadzącymi zajęcia. Operatorem centrum jest Stowarzyszenie Operetka Wrocławska, które zaplanowało już pierwsze inicjatywy integrujące mieszkańców w różnym wieku.

■ **Osiedlowy chór dziecięco-młodzieżowy**, czyli regularne zajęcia rozwijające głos, pewność siebie i współpracę.

■ Warsztaty kreatywne i **Strefę Ukrytych Talentów**, a w nich: rękodzieło, gotowanie, majsterkowanie i działania artystyczne.

■ **Wsparcie w nauce** i projektach szkolnych oferujące możliwość pracy z pedagogami i wolontariuszami-seniorami.

■ **Wsparcie specjalistów**, w tym: dostęp do psychologa dzieci i młodzieży, psychologa-gerontologa i logopedy (na życzenie).

Stowarzyszenie Operetka Wrocławska zaprasza (nie tylko seniorów) do spędzania czasu po sąsiedzku

■ **Klub Melomana**, czyli rozmowy o muzyce i teatrze, a także wspólne wyjścia do instytucji kulturalnych.

■ **Spotkania Senior-Seniorowi** z rozmową, samopomocą i budowaniem relacji.

■ **Bazarek sąsiedzki** do wymiany książek, roślin i ubrań.

■ **Warsztaty międzypokoleniowe**, w tym: kulinarne, manualne, artystyczne i twórcze.

■ **Integracja bez ekranów**: plan-szówki, spacer, małe wydarzenia lokalne.

Ważnym elementem funkcjonowania Centrum Relacji SOWa będzie współtworzenie programu przez lokalną społeczność. Masz pomysł na działania? Przyjdź na otwarcie i podziel się nim z mieszkańcami Przedmieścia Świdnickiego.

GAJOWICE

Chodź na sąsiedzkie sprzątanie Placu Srebrnego

Grupowe zdjęcie mieszkańców sprzątających na Gajowicach w 2025 r.

W sobotę, 21.03, mieszkańcy osiedla po raz trzeci zabiorą się do sprzątania placu i nasypu kolejowego na Gajowicach. Dołączyć? Wszystko jest zapewnione: worki, rękawiczki i poczęstunek.

■ **Marta Michałowska**

Pomimo cykliczności akcji, co roku przy Placu Srebrnym i po obu stronach nasypu kolejowego śmieci wracają jak bumerang. Prym wiodą opakowania po produktach spożywczych i butelki, ale mieszkańcy trafiali już na opony, wózki dziecięce, walizki, znaki drogowe, a w ubiegłym roku nawet na kanapę. W wydarzenie zaangażowane są lokalne organizacje i instytucje: Rada Osiedla Gajowice, Rada Osiedla Grabiszyn-Grabiszyn, Gajowicki CAL na Kruczej, Wrocławskie Centrum Sportu i Filia nr 6 Wrocławskiej Biblioteki Publicz-

nej. Udział w akcji jest otwarty dla wszystkich chętnych do pomocy. Wystarczy przyjść i dołączyć do wspólnego sprzątania, a jedyne, co warto ze sobą zabrać, to humor i chęć działania na rzecz swojej okolicy. Organizatorzy zapewniają wszystko, co potrzebne do udziału w akcji: worki na śmieci, rękawiczki i mokre chusteczki. Na uczestników będzie czekał również poczęstunek i gadżety: torby, czapki, butelki na wodę i słodkości. Zbiórka w sobotę (21.03) o godz. 11 przy wiacie śmietnikowej przy pl. Srebrnym 4. Uwaga, jeśli pogoda nie dopisze (deszcz), sprzątania nie będzie.

Harmonogram SZOT-a

18.03.2026

godz. 16-17 Główna – garaże, Orzechowa 59 – MGO, Oporowska/pl. Srebrny – parking, Rudawska/Twardogórska **godz. 17.30-18.30** Legnicka 30 – garaże, Powstańców Śląskich/Radosna, Różana 4-6 – MGO, Szpacza/Gęsia **godz. 19-20** Na Ostatnim Groszu – SM, Śliczna 35 – MGO, Jordanowska/Harcerska, Marco Polo/ Magellana (Olimpia Port)

19.03.2026

godz. 16-17 Czarneckiego 14 – MGO, Otmuchowska/Jesionowa, Rędzin-ska/Maślicka – przystanek, Remonta 10AC – Żabka **godz. 17.30-18.30** pl. bp. Nankiera 8-14 a pl. Nowy Targ 15-16 – MGO, Klimasa/Tarnogajska, Królewicka – parking przy przystanku tramwajowym stadion, Kiełczowska 65 – MGO **godz. 19-20** Mianowskiego 28, Pułaskiego/Kniażewicza, Kamiennogórska/Halicka, Swojczycka 118 – RO

20.03.2026

godz. 16-17 Górnickiego 4 – MGO, Buforowa 99, Jerzmanowska 102, Starodębowa – stacja kolejowa **godz. 17.30-18.30** Dicksteina 4, Szarych Szeregów/Biwakowa, Królewicka – parking w pobliżu Wiedeńskiej, Łazurowa/Boguszowska **godz. 19-20** Walerego Sławka – Delikatesy, Stachowskiego 53, Nowodworska 9 – za Netto, Sołtysowicka/Redycka

23.03.2026

godz. 16-17 Pawłowa 6, Januszowicka na wysokości al. Wiśniowej 27, Koszalińska 4, Na Polance 14 D **godz. 17.30-18.30** Krakowska – Biedronka, Supińskiego 6, Strzegomska 298, Korzenna **godz. 19-20** Rynek 25, Zwycięska – pętla, Rodziewiczówny 12, Wędkarzy/Siatkarzy

24.03.2026

godz. 16-17 Heblarska/Ślusarska, Jemeńska/Ziemniaczana, Złotnicka 21, Dalimira/Pęgowska – okolice pętli **godz. 17.30-18.30** Zdrowa 6, Pszczyńska/Zawierciańska, Dolnobrzeska 13, Trzebnicka/Kraszewskiego/Kleczkowska/Siemieńskiego – podwórko **godz. 19-20** pl. bp. Nankiera 8-14 a pl. Nowy Targ 15-16 – MGO, Topolowa 5, Brodzka – przy cmentarzu, Kamińskiego 108

CAL – Centrum Aktywności Lokalnej, **MGO** – Miejsce Gromadzenia Odpadów, **RO** – Rada Osiedla, **SM** – Spółdzielnia Mieszkaniowa, **SZOT** – Samochód Zbierający Odzież i Tekstylia

Harmonogram wywozu gabarytów 18-24.03.2026

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

20.03.2026

Abramowskiego 1, al. Armii Krajowej 34, Asfaltowa 21, **Bacciarellego** 50, 51, 54, Bazyliowa 10, Bezpieczna 20, Bierutowska 8, Bolesławiecka 10, Borowska 204, al. Boya-Żeleńskiego 69, Braniborska 5, Braterska 7, Buraczana 2a, Bzowa 20, **Cedrowa** 12, Cukrowa 20, Czarnieckiego 9, **gen. Dąbrowskiego** 19, Dicksteina 4, **Falzmanna** 19, **Gajowa** 72, Gajowicka 166, da Gamy 1, Gitarowa 1, Goplan 19, Gorlicka 10, **Hermanowska** 4, 47-49, 81, Hubska 60, **Inowrocławska** 48, **Jajczarska** 3, Jarnołtowska 26, 72, Jemiołowa 15, 17a, Jeziorowa 23b, Jeździecka 30, **Kamieńskiego** 57, 152, Karmelkowa 55, Klecińska 124, Kleczkowska 46, Kolistka 2, Komandorska 53f, Komuny Paryskiej 94a, Koszykarska 8a, Krucza 1, 2, 43, Kruszwicka 6, Krynicka 21, Krzemieniecka 130, Krzycka 63, Bolesława Krzywoustego 31, 91, **Litomaska** 23, Lotnicza 145, Lubuska 54, **Łączności** 11, Łęczycka 3, **Metalowców** 29a, Miłoszycka 63, Mrągowska 78, **Na Końcu** 2, Nyska 21, **Oleska** 17, Olszewskiego 60, 133/135, Opoczyńska 57, **Pereca** 23, Pełczyńska 44, al. Piastów 30, mjr. Piwnika-Ponurego 2, Popowicka 49, 104, Powstańców Śląskich 48, Poznańska 1, Pracka 26, Pretficzka 49, Promień 33, Prudnicka 2, Pustecka 8, **Rakietowa** 7, Rodzinna 23, Rogowska 153a, Rybnicka 21, Rymarska 11, **Siewierska** 11, Skarbowców 31, 123, Skwierzyńska 30, Snycerska 3, Sokola 32, Stabłowicka 14, 119, Stalowa 52, Stanisławowska 63a, Stopnicka 16, Strzegomska 230, Szkocka 51, Sztabowa 2, **Ślężna** 158c, 170, 195, Śliczna 44, Świnoujska 21, **gen. Traugutta** 58, Uznańskiego 13, **Wąsowicza** 5, Wejherowska 47, Wichrowa 6a, Witkowska 2, Wojanowska 76, Wojrowicka 33, Wolska 4, **Zachodnia** 4, Zatorska 1, Zegadłowicza 43, Zwycięska 56, **Żmudzka** 6, Żubrza 1

GRABISZYN-GRABISZYNEK

Najlepiej zorientowani pojadą do Gniewkowa

Test wiedzy, gra azymutowa, udzielanie pierwszej pomocy, rozstawianie namiotu na czas, rzut do celu. Ale też rozpoznawanie atrakcji turystycznych Wrocławia i okolic oraz roślin i grzybów – z takimi 7 konkurencjami mierzyli się młodzi entuzjaści turystyki.

Anna Aleksandrowicz

Gospodarzem 52. Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego PTTK dla Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego rozegranego 7.03.2026 r. była Dwujęzyczna SP ATUT Fundacji Edukacji Międzynarodowej przy ul. Raclawickiej we Wrocławiu.

Wśród podstawówek najlepsza okazała się drużyna z SP w Żernikach Wr. Drugie miejsce zdobył zespół z ZS-P w Pustkowie Żurawskim. W kategorii szkół ponadpodstawowych zwyciężyły dwie drużyny z Wrocławia: ALO PWr. z Wybrz. Wyspiańskiego i XIV LO z al. Brucknera.

Wszystkie musiały sprawdzić się w teście wiedzy krajoznawczej,

Konkurencję zwaną samarytanką oceniali strażacy GRS OSP Starówka we Wrocławiu

historii PTTK, topografii, ale też zasad ruchu drogowego. Rozpoznawanie atrakcji turystycznych Wrocławia i okolic oraz roślin i grzybów na podstawie 10 fotografii czasem przynosiły... niespodzianki. – Szczególną kreatywnością wykazała się drużyna, nadając jednemu

z grzybów własną intrygującą nazwę padliniec upadły – wspomina Artur Hejna, główny sędzia turnieju.

Duże zainteresowanie wzbudziła konkurencja „samaritanka” przez realistyczną charakterystykę obrazów. Zadbali o to Grupa Ratownictwa Specjalistycznego OSP Starówka we Wrocławiu.

Wszystkie cztery drużyny – dzięki Starostwu Powiatu Wrocławskiego, Urzędowi Miejskiemu Wrocławia i Oddziałowi Wrocławskiemu PTTK – otrzymały nagrody rzeczowe. Pojadą też na finał wojewódzki w Gniewkowie, zaplanowany przez Oddział PTTK Ziemi Jaworskiej na 18-19.04. Tam stawką będzie awans do rozgrywek centralnych.

BROCHÓW

Przyrodnicze zagadki czekają na najmłodszych

Wyprawa pączkowa, tak nazywają się warsztaty przyrodnicze, na które 26.03 zaprasza młodych odkrywców CAL Brochów. Co to za pączki i czy wszystkie będą słodkie, o tym przekonają się ci, którzy w wyprawie wezmą udział. Kto pierwszy, ten lepszy!

Warsztaty dla dzieci wyjaśniają, co najlepszego z wiosny mają owady

Marta Michałowska

Warsztaty przygotowała edukatorka przyrodnicza Magdalena Berezowska-Niedźwiedź. Podczas zajęć dzieci będą mogły zatrzymać się na chwilę i przyjrzeć się przyrodzie z zupełnie nowej perspektywy. Poznają zwierzęta żyjące w najbliższym otoczeniu człowieka i sprawdzą, ile prawdy jest w popularnych przekonaniach na ich temat. Dowiedzą się też, jaką rolę w ekosystemie pełnią biedronki, komary, pajęczaki i skorki.

Nie zabraknie też innych przyrodniczych zagadek i ciekawostek. Dzieci spróbują odpowiedzieć na

pytania: czym jest pachnica dębowa i dlaczego pachnie, a także dlaczego ślimak jest mokry?

Fundacja Made in Brochów na poranne spotkania (godz. 10 lub 11) zaprasza dwie grupy uczniów klas 1-3 (wraz z nauczycielami). Wydarzenie jest bezpłatne, a pierwszeństwo udziału otrzymają klasy, które wcześniej nie uczestniczyły w zajęciach prowadzonych w Brochowskim CAL-u (ul. Koreańska 1a). Decyduje kolejność zgłoszeń na dostępne terminy.

➤ Zapisy poprzez formularz: www.wro.news/warsztaty-cal-brochov

STARE MIASTO-PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Jare Gody, czyli słowiańskie powitanie wiosny

Niech zabrzmi wiosna! Dołącz do dyskusji o słowiańskich zwyczajach, wybierz się nad rozlewisko Oławy, weź udział w warsztatach plenerowych i tradycyjnym pożegnaniu zimy z Marzanną.

Wydarzenie „Żywa tradycja – Jare Gody” rozpocznie się w piątek, 20.03 o godz. 17.30 w Centrum Aktywności Lokalnej H-13 (ul. Świdnicka 43/45) dyskusją o słowiańskich korzeniach równonocy. Drugi dzień (21.03), przeniesie uczestników na śpiewne warsztaty z rękodziełem przy rozlewisku Oławy (Bar Oławką, ul. Na Niskich Łąkach 5). Kulminacją spotkania będzie pożegnanie Marzanny, symboliczne za-

kończenie zimy i powitanie wiosny. Stowarzyszenie Zielony Trójkąt, organizator wydarzenia, zachęca do zabrania instrumentów i przedmiotów wydających dźwięki. Bo to wydarzenie jest dla osób, które chcą tradycję przeżywać, a nie o niej czytać.

➤ Na część wydarzeń obowiązują zapisy: www.wro.news/jare-gody

FOCUS WIZARD

MAŚLICE

Zabierz skarby z szuflady na sąsiedzki pchli targ

TOMASZ HOŁOD

Wydarzenie organizowane przez Stowarzyszenie Kolektów Pomysłów zachęca mieszkańców do wiosennych porządków i nadania zakurzonym i odłożonym rzeczom drugiego życia.

Pchli targ to okazja, by sprzedać lub wymienić przedmioty, które zalegają w domowych zakamarkach, a dla innych mogą okazać się prawdziwym skarbem. Na stoiskach w Centrum Aktywności Lokalnej na Maślicach (ul. Suwalska 11) pojawią się ubrania, książki, zabawki, dekoracje i różne drobne przedmioty codziennego użytku. Wydarzenie zaplanowane jest na 21.03 (sobota, godz. 11–15) i otwarte dla wszystkich miesz-

kańców, którzy chcą sprzedać, wymienić lub po prostu znaleźć coś dla siebie. Osoby zainteresowane wystawieniem rzeczy proszone są o wcześniejsze zgłoszenie udziału mejlowo lub telefonicznie do czwartku, 19.03. Warunkiem udziału jest zapoznanie się z regulaminem wydarzenia.

➤ Więcej informacji na stronie: www.wro.news/pchli-targ-maslice

PSIE POLE-ZAWIDAWIE

Kiermasz wielkanocnych smaków i zapachów

Rękodzieło, świąteczne dekoracje i lokalne smakołyki, wszystko to pojawi się w CBK Fama (ul. Bolesława Krzywoustego 289) podczas Wielkanocnego Kiermaszu na Psim Polu w dniach 27–28.03.

Na stoiskach znajdziecie świąteczne dekoracje, rękodzieło i drobne upominki przygotowane przez lokalnych twórców. Wśród produktów znajdą się tradycyjne wypieki, mazurki i babki wielkanocne, ręcznie wykonane pisanki, palmy i stroiki, a także dekoracje do koszyczków. Nie zabraknie również naturalnych przetworów oraz innych świątecznych smakołyków.

Swoje prace zaprezentują lokalni rękodzielnicy, więc będzie szansa na znalezienie niepowtarzalnych prezentów. W programie przewidziane są również występy artystyczne dzieci i młodzieży z pobliskich szkół i przedszkoli. Na to wiosenne wydarzenie zapraszają: Partnerstwo Zawidawie i Centrum Aktywności Lokalnej Psie Pole-Zawidawie, który prowadzi Fundacja Opieka i Troska.

BARTOSZ MOKRZYCKI

24.03.2026

Ałunowa 11, **Balonowa** 39, **Bezpieczna** 11, **Birmańska** 1, **Borowska** 112, **Brązowa** 4, **Bytomska** 1, **Chłopska** 21, **Czarneckiego** 80, **Dębickiego** 11, **Długa** 51, **Drukarska** 17, **Działoszyńska** 32, **Fiołkowa** 9, **Gajowicka** 119, **Gazowa** 22, **Gołęzyńska** 18, **Górska** 38, **Graboszyńska** 88, **331**, **Gromadzka** 49, **Grudziądzka** 95, **al. gen. Hallera** 40, 79, 111, **Idzikowskiego** 12, **Inowrocławska** 1, **Jablęczna** 19, **Jaksonowicka** 16, **pl. Kaliski** 1, **Karczemna** 41, **Klasztorna** 52, **Klecińska** 150, 214, **Kleckowska** 17, **Kminkowa** 43, **Kolumba** 5, **Komandorska** 64, **Konopnickiej** 26, **Koreańska** 1, **Kosynierów Gdyńskich** 10, **Krośnieńska** 12, **Krotoszyńska** 44, **Królewiecka** 31, 153, **Krucza** 75, 138, **Krynica** 12, 54, **Kwidyńska** 25, **Lekcyjna** 65, **al. Lipowa** 7, **Lipska** 17, **Łomnicka** 18, **gen. Maczka** 41, **Małachowski** 6, **Mielecka** 27, **Monte Cassino** 11, **Mosiężna** 3, **Motylkowska** 35, **Mulicka** 7, **Nabycińska** 5–7, **Na Polance** 12, **Niedźwiedzia** 30, **Norblina** 11, **płk. Nulla** 5, **Nyska** 38, **Obornicka** 22, **Obrońców Poczty Gdańskiej** 15a, **Odkrywców** 1–3, **Olbrachowska** 28, **Olszewskiego** 28, 79–79a, **Orla** 17, **Orzechowa** 32, **Osobowicka** 73, **Pabianicka** 13, **Partyzantów** 125, **Pawia** 40, **Pelczyńska** 140, **Piękna** 5, **Pocztowa** 12–14, **Poleska** 45, **Postępowa** 15, **Powieźna** 6, **gen. Prądzyńskiego** 46, **Pretficza** 54d, **Przednia** 50, **Przemysłowa** 20, **Przyjaźni** 101, **gen. Pułaskiego** 14, **pasaż Radinga** 6, **Rędzińska** 20a, **Romanowskiego** 32, **Saperów** 25, **Sarbinowska** 8, **Sernicka** 38, **Serowerska** 12, **gen. Sikorskiego** 1, **Słubicka** 21, **Sołtysowska** 32, **Stabłowicka** 158, **Starobielawska** 67, **Stysia** 31, **Szczęśliwa** 12, **Szprotawska** 17, **Śliczna** 64, **Świeradowska** 8, **Tarnobrzewska** 2, **Terenowa** 3, **Torfowa** 7, **gen. Traugutta** 121, **Trawowa** 20, **Wałbrzyska** 43a, **Wapienna** 19, **Wejherowska** 17, 67, **Wełniana** 15, **Wilanowska** 55, **Wileńska** 1, **Wojrowicka** 21, **Wojtkiewicz** 10, **Worcella** 13, **Zamoyskiego** 5, **Zaporoska** 38, **Ziemowita** 11a, **Złotnicka** 4, **Żelazna** 60, **Życzliwa** 16b

Jak się nie dać nabrać na fake newsy?

W świecie, w którym zdjęcia, nagrania i wypowiedzi mogą być tworzone przez sztuczną inteligencję, umiejętność weryfikowania informacji staje się jedną z kluczowych kompetencji współczesnych mediów. Dla dziennikarzy, specjalistów PR i osób zajmujących się komunikacją coraz ważniejsze staje się sprawdzenie, skąd dana wiadomość pochodzi i czy można ją potwierdzić w wiarygodnych źródłach.

Temu zagadnieniu poświęcony będzie intensywny 45-minutowy warsztat organizowany przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego w ramach konferencji „Cyfryzacja odpowiedzialna społecznie”. Podczas szkolenia uczestnicy poznają psychologiczne mechanizmy rozprzestrzeniania się dezinformacji i praktyczne narzędzia pomagające sprawdzać informacje w sieci.

Spotkanie w Dolnośląskim Centrum Filmowym zaplanowane jest na 28 marca 2026 r. (sobota) na godz. 11. Po warsztacie organizatorzy zapraszają na projekcję filmu „Cyberwojna” oraz dyskusję ekspercką poświęconą wyzwaniom współczesnej komunikacji cyfrowej.

➤ **Zapisy prowadzone są online na stronie: www.wro.news/dezinformacja-wcrs**

Zrób przerwę na wolontariat i pomagaj!

Wolontariat ma wiele twarzy, od pomocy seniorom, przez akcje charytatywne, po działania na rzecz środowiska. Uczniowie będą mogli zaprezentować swoje działania w przeglądzie „Przerwa na wolontariat”, organizowanym przez WCRS.

■ **Marta Michałowska**

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zaprasza szkoły podstawowe i ponadpodstawowe do udziału w przeglądzie szkolnych inicjatyw wolontariackich „Przerwa na wolontariat”. Wydarzenie ma na celu pokazanie działań młodych wolontariuszy oraz promocję idei pomagania innym w środowisku szkolnym.

Wolontariat, który zaczyna się w szkolnej ławce

Przegląd skierowany jest do szkół, w których działają szkolne grupy, koła lub kluby wolontariatu. Organizatorzy chcą w ten sposób podkreślić znaczenie wolontariatu jako ważnej części życia szkoły i zachęcić uczniów do aktywnego angażowania się w działania społeczne.

– Wierzymy, że wolontariat to ważna część życia szkoły i realny wpływ uczniów na otoczenie. Chcemy pokazać, jak wiele wartościowych działań powstaje we wrocławskich placówkach edukacyjnych – mówi Dorota Feliks,

Przerwa na wolontariat zastąpi konkurs Ośmiu Wspaniałych organizowany przez WCRS w latach 2017-2025

dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

Czas na pokazanie dobrych pomysłów

Podsumowaniem przeglądu będzie spotkanie, podczas którego uczniowie zaprezentują swoje inicjatywy. Wydarzenie stanie się okazją do wymiany doświadczeń,

poznania dobrych praktyk oraz wzajemnej inspiracji do dalszych działań.

Jak zgłosić udział?

Aby wziąć udział w przeglądzie, należy: ■ zgłosić szkolną grupę wolontariatu poprzez formularz (do dnia 31.03.2026 r.) ■ przygotować krótką prezentację inicjaty-

wy wolontariackiej zrealizowanej w tym roku szkolnym. Zgłoszenia mogą przysyłać koordynatorzy lub opiekunowie szkolnych grup wolontariatu za zgodą dyrektora placówki.

➤ **Formularz zgłoszeniowy i regulamin dostępne są na stronie: www.wro.news/prze-glad-wolontariat-wcrs**

Dziś najlepsze serce medycyny bije we Wrocławiu

Film Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (UMW) „Tu bije serce medycyny” zdobył pierwsze miejsce w kategorii „Film promocyjny” w ogólnopolskim konkursie Genius Universitatis 2026. Wyniki ogłoszono podczas gali, która towarzyszyła Międzynarodowemu Salonowi Edukacyjnemu.

Pamiątkowe zdjęcie laureatów nagród z polskich uczelni medycznych

■ **Redakcja**

Genius Universitatis, organizowany od 13 lat przez Wydawnictwo Perspektywy, to jeden z najważniejszych konkursów w Polsce dedykowanych marketingowi szkół wyższych. Tegoroczna edycja cieszyła się rekordowym zainteresowaniem – zgłoszono aż 136 projektów z 38 uczelni.

Najlepszy film promocyjny w Polsce

W kategorii „film promocyjny” wrocławska uczelnia pokonała 19 innych produkcji, stając na najwyższym stopniu podium. Tuż za

nią uplasowały się Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Politechnika Bydgoska.

Ponad stu studentów na planie

Zwycięski film to opowieść o nauce, która łączy tradycję z technologią przyszłości. W produkcji wykorzystano ujęcia z dronów sportowych (FPV) i techniki montażu, dające efekt „teleportacji” widzów poprzez uczelniane przestrzenie. Na planie statystowało ponad 100 studentów, a zdjęcia realizowano w kilkunastu lokali-

zacjach, w tym w nowoczesnym Centrum Symulacji Medycznej, Muzeum Anatomii i przy użyciu robota chirurgicznego da Vinci. Za realizację filmu odpowiada zespół marketingu UMW i Truffle Studio.

Produkcja miała premierę podczas obchodów 75-lecia uczelni. Dziś, po zwycięstwie w konkursie Genius Universitatis, film stał się jedną z wizytówek Uniwersytetu.

➤ **Zwycięski film można obejrzeć pod adresem: www.wro.news/serce-medycyny-wroclaw**

Co za odkrycie, rysunki nastolatki z Breslau

Widok na kościół pw. Michała Archanioła, tramwaje, zoo, scenki z miejskiego targu i kąpieliska – w Archiwum Archidiecezjalnym na Ostrowie Tumskim natrafiono na teczkę z rysunkami nastoletniej mieszkanki Breslau – Anneliese Tautz, sprzed II wojny światowej.

Tomasz Wysocki

Znalezisko jest niespodzianką, bo opasła teczka z rysunkami nie była skatalogowana. W Archiwum Archidiecezjalnym we Wrocławiu przetrwała kilkadziesiąt lat w dziale „miscellaneous”, co oznacza rzeczy różne, rozmaitości.

– W 2024 roku, kiedy do Wrocławia zbliżała się fala powodziowa na Odrze, ewakuowaliśmy magazyny archiwum na wyższe kondygnacje budynku. Przenosząc je z powrotem, porządkowaliśmy zbiory. Przy okazji natknęliśmy się na teczkę z rysunkami podpisanymi nazwiskiem Anneliese Tautz – mówi ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski z Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu. – To kilkadziesiąt prac. Mimo że wyszły spod ręki dziecka, to wydały nam się dojrzałe. Poza tym powstały jeszcze przed II wojną, są różnorodne pod względem tematyki, między innymi przedstawiają charakterystyczne dla Wrocławia miejsca i obiekty.

W teczce jest kilkadziesiąt różnych prac, rysunków i obrazków malowanych plakatkami. To motywy i postaci biblijne. Wiele przedstawia scenki rodzajowe: bawiące się dzieci, uliczny stragan, ludzi kąpiących się w stawie, pracujących w ogrodzie, ślizgawkę i plażę. W teczce jest także kilka, najprawdopodobniej, autoportretów młodej plastyczki.

Ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski z Archiwum Archidiecezjalnego prezentuje rysunki Anneliese Tautz

Są również szkice budynków, w tym kościołów. Już na pierwszy rzut oka rozpoznać można znaną bryłę monumentalnego Kościoła pw. Michała Archanioła. – Ale jest też Kościół „Marii Śnieżnej” koło Międzygórza – podpowiada ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski.

Alan Weiss z inicjatywy „Spod ziemi patrzy Breslau” zauważa: – Na kilku rysunkach pojawiają się wrocławskie tramwaje. Tomasz Sielicki, znawca historii wrocławskiej komunikacji miejskiej oraz Wrocławia,

ocenił z uznaniem, że szczegółowo zostały uchwycone nawet elementy podwozia pojazdu.

Rysunki powstawały w latach 30. Jeden z nich przedstawia dwupolowy herb Breslau, wprowadzony przez hitlerowców w 1938 r. Inny z rysunków powstał na odwrocie ulotki z apelem władz nazistowskich do mieszkańców miasta. Alan Weiss został poproszony o próbę odtworzenia losów autorki niezwykłego zestawu z Archiwum Archidiecezjalnego.

– Tautzowie byli katolikami. Wiemy, że Anneliese uczyła się w szkole prowadzonej przez Urszulanki przy Placu Nankiera. Być może teczka z rysunkami dziewczynki stamtąd trafiła do archiwum na Ostrowie Tumskim – opowiada ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski: – Zastanawiamy się nad pokazaniem odkrytych obrazków Anneliese Tautz na wystawie w Archiwum Archidiecezjalnym.

➤ **Więcej na:** www.wro.news/ odkrycie

OLEKSANDR POLIAKOWSKI

Notatnik Teatralny ma już 35 lat

Teatr wolnej Polski – premiera i spotkanie promocyjne jubileuszowego numeru „Notatnika Teatralnego” odbędzie się 30 marca o godz. 19 w Klubie PROZA (Wrocławski Dom Literatury, Przejście Garncarskie 2). Gośćmi będą: Zdenka Pszczołowska i Maciej Nowak, prowadzenie: Marzena Sadocha i Krzysztof Mieszkowski. Wstęp wolny.

Wiosna w miejskich bibliotekach

Zieleń butelkowa, trawiasta i wpadająca w turkus, szmaragd, malachit, limonka, oliwka, mięta, pistacja, khaki... W kilku wrocławskich bibliotekach miejskich możecie zobaczyć wiosenne wystawki książek pod hasłem „Idzie wiosna: książki z zieloną okładką”. Więcej o akcji na biblioteka.wroc.pl. A tu lista, gdzie szukać zielonych okładek:

- ul. Sztabowa 98 (filia nr 1)
- ul. Namysłowska 8 (filia nr 5, Grafit)
- ul. Suwalska 11 (filia nr 7)
- ul. Nenckiego 136a (filia nr 17)
- ul. Grabiszyńska 236a (filia nr 18)
- ul. Jesienna 22 (filia nr 54).

Jesteś artystą? Staraj się o stypendium

Do 31 marca Urząd Miejski Wrocławia (Wydział Kultury) czeka na wnioski artystów, którzy chcieliby wziąć udział w programie stypendialnym. Można się ubiegać o półroczne stypendium w wysokości 2500 zł miesięcznie w 6 dziedzinach (muzyka, teatr, sztuki wizualne, taniec, literatura, film). Rozstrzygnięcie nastąpi do 12.06. Twórcy mogą zgłaszać się, przedstawiając dotychczasowy dorobek i projekt przedsięwzięcia związanego z Wrocławiem w wymienionych wyżej dziedzinach.

➤ **Wzór wniosku i szczegóły procesu aplikacyjnego na stronie:** www.wro.news/stypendia-artystyczne-2026

Ossolineum świętuje rok swojego patrona

Ossolineum aż 80 z 209 lat swojej historii zapisało we Wrocławiu

Rada Miejska ustanowiła 2026 Rokiem Ossolineum. Z tej okazji instytucja przygotowała szereg wydarzeń. Co zaplanowano w marcu?

Redakcja

– Od 21 marca zapraszamy do gmachu głównego Ossolineum na nową odsłonę wystawy stałej „O! Ossolineum. Skarbiec pod Kopułą”, zatytułowaną „Bibliotekarz-Wizjoner”. Została ona poświęcona postaci fundatora instytucji – Józefa Maksymiliana Ossolińskiego – mówi rzeczniczka prasowa Ossolineum dr Katarzyna Uczkiewicz.

We wnętrzu barokowej Sali pod Kopułą zaprezentowane zostanie ponad 40 obiektów pochodzących z kolekcji założycielskiej Ossolińskiego. To wyjątkowa okazja, by z bliska podziwiać

skarby, które na co dzień znajdują się w bibliotecznych i muzealnych magazynach. To m.in. pierwsze wydania „Fraszek” i „Odprawy posłów greckich” Kochanowskiego, antyczne denary, ręcznie ilustrowane poradniki i pierwsze polskojęzyczne zielniki.

– Najnowsza odsłona wystawy to nie tylko pokaz cennych artefaktów, ale także opowieść o pasji kolekcjonerskiej i dalekowzroczności fundatora jednej z najstarszych i najważniejszych instytucji polskiej kultury – mówi rzeczniczka.

Oprowadzanie 20.03, godz. 17, wstęp wolny.

Ulubiony przysmak szczurów? Twoje śmieci!

Nie da się ukryć, że gryzonie szczególnie upodobały sobie Wrocław, co z roku na rok przysparza mieszkańcom wielu problemów. Narzekamy na szczury, złościmy się, ale... przed pojemnikami na odpady wciąż pozostawiamy resztki lub otwarte wieka. Jak nie wspierać wzrostu populacji szczurów?

Redakcja

Oto cztery proste wskazówki, dzięki którym zniechęcimy szczury do mieszkania we Wrocławiu.

Wskazówka 1

Nie dokarmiaj wolno żyjących zwierząt w miejscach dostępnych dla szczurów.

Szczury chętnie bytują w miejscach, w których mają odpowiednie warunki – w tym przede wszystkim stały dostęp do pożywienia. Te gryzonie nie są zbyt wybredne w tym zakresie, dlatego jako stworzenia wszystkożerne, z ogromną przyjemnością sięgają po to, co pozornie zostawiamy dla innych zwierząt. We Wrocławiu w wielu miejscach łatwo znaleźć resztki pieczywa, którymi mieszkańcy błędnie chcą dokarmiać ptaki. Po pierwsze – chleb nie jest odpowiednim pożywieniem dla ptaków, bo im szkodzi. Po drugie, rzucając stare pieczywo, dokarmiamy szczury – to głównie one czatują na tego typu resztki, które ponadto za sprawą zmien-

Na osiedlach w centrum Wrocławia, takich jak np. Stare Miasto szczura można zobaczyć w biały dzień

nej pogody gniją i zanieczyszczają podwórza. Nie porzucamy żadnych resztek jedzenia w miejscach dostępnych dla szczurów, dzięki temu znacznie ograniczymy ich obecność we Wrocławiu!

Wskazówka 2

Nie zostawiaj odpadów przed pojemnikami.

Mimo wciąż rosnącej świadomości z zakresu właściwej segregacji odpadów, Wrocławianom wciąż

zdarza się porzucać odpady koło pojemników w wiatkach śmietnikowych. To wynika przede wszystkim z dwóch powodów – często pozbywamy się przedmiotów, które nie są zniszczone, ale są nam po prostu już niepotrzebne. Takie rzeczy nie trafiają do odpowiedniego pojemnika, bo wielu osobom przyświeca złudne przeświadczenie, że rzeczy sprzed śmietnika znajdą drugiego właściciela. Oczywiście taka sytuacja byłaby wysoce prawdopodobna, ale nie w momencie wyniesienia go do wiaty śmietnikowej. Nawet niezniszczone przedmioty czy wciąż świeże jedzenie nie znajdą nowych właścicieli koło pojemnika na odpady – no chyba że... zainteresują się nimi właśnie szczury. Warto dawać przedmiotom szansę na drugie życie, jednak aby tak się stało, nie możemy skończyć na dobrych chęciach. Zamiast wyrzucać, przekażmy je komuś, sprzedajmy w internecie lub w przypadku jedzenia, włóżmy do jednej z lodówek społecznych. Drugim powodem, który często skłania mieszkańców do zostawiania odpadów przed pojemnikami jest ich przepełnienie. Takie postępowanie jest niczym innym jak tworzeniem „dzikiego wysypiska” we własnej wiacie śmietnikowej. To błędne koło: porzucone odpady gniją i nigdy nie znajdują nowych właścicieli, wykonawca nie odbiera ich podczas wywozu odpadów, bo do jego obowiązków ze względu

bezpieczeństwa należy odebranie jedynie tego, co znajduje się w pojemniku, a mieszkańcy denerwują się i... ponoszą dodatkowe koszty za uprzątnięcie zalegających odpadów. Nie zostawiamy śmieci poza pojemnikami – nie tworzymy miejsc idealnych do bytowania szczurów.

Wskazówka 3

Szczury nie wejdą do zamkniętego pojemnika.

Kolejną przeszkodą we właściwym funkcjonowaniu licznych wiat śmietnikowych są otwarte pojemniki. Szczelna pokrywa uniemożliwia gryzoniom dostanie się do resztek jedzenia, co czyni dla nich wiatę nieatrakcyjną. Musimy pamiętać, by zawsze zamykać pojemniki i ograniczać w ten sposób szczurom dostęp do pożywienia.

Wskazówka 4

Nigdy nie wyrzucaj resztek do kanalizacji.

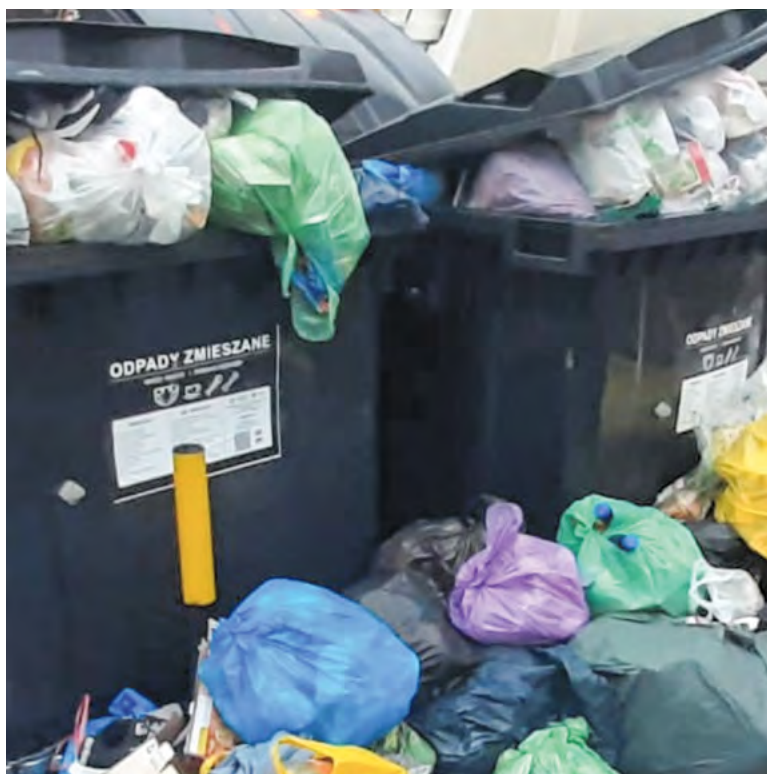
Niestety, błędnie w wielu domach przyjęło się, że płynne potrawy można wyrzucić do kanalizacji. Jest to ogromny błąd! Nasza kanalizacja w łatwy sposób może stać się wygodnym domem dla szczurów – jest w niej wilgotno, a wyrzucane resztki stanowią stałe źródło pożywienia.

Resztki jedzenia ze zlewu wyrzucaj do odpadów zmieszanych

Jak zatem właściwie pozbyć się zupy? Gdy ugotowaliśmy jej za dużo, najlepiej jest podzielić się nadmiarem z potrzebującymi – tutaj znowu świetnie sprawdzą się lodówki społeczne. Gdy płynna potrawa jest już zepsuta i powinna zostać wyrzucona, należy posłużyć się sitkiem lub durszlakiem i przecedzić ją nad zlewem. Jej płynna część może trafić do kanalizacji, jednak tę gęstą wyrzucamy do czarnego pojemnika na odpady zmieszane. Wyjątek stanowią potrawy, do których nie zostało dodane mięso lub ryby, wówczas takie warzywa mogą trafić do brązowego pojemnika na odpady BIO.

➤ Cały wiosenny BIOletyn przeczytasz tutaj: www.ekosystem.wroc.pl/ekoedukacja

Śmieci niezamknięte w kontenerach to otwarta stołówka dla szczurów

Koszykarki Ślezy walczą o medale

Śleza Wrocław zaczyna grę w play-off Orlen Basket Ligi Kobiet (OBLK). Ich przeciwnikiem jest Energa Toruń. Pierwsze dwa mecze rozegrane zostaną we Wrocławiu. Rywalizacja toczy się do trzech zwycięstw.

Michał Kurowicki

Kibice koszykówki kobiet we Wrocławiu doczekali się najważniejszych meczów sezonu, czyli spotkań fazy play-off Orlen Basket Ligi Kobiet. Już w najbliższy weekend (21 i 22.03) pierwsze starcia Ślezy Wrocław z Energa Toruń. Do półfinału awansuje drużyna, która wygra 3 mecze. Rewanże 24 i 25.03 w Toruniu. Ewentualne, decydujące spotkanie 29.03 we Wrocławiu.

Rywalizacja w ćwierćfinale zapowiada się niezwykle interesująco. Faworytem jest Śleza, która w tym sezonie zdobyła już Puchar Polski. Drużyna z Wrocławia zakończyła też rundę zasadniczą na wyższym miejscu niż Energa i dwa razy pokonała zespół z Torunia w obecnym sezonie. Choć warto dodać, że oba mecze były bardzo emocjonujące. Nasze zawodniczki chcą pokonać drużynę z miasta pierników i awansować do najlepszej czwórki w Polsce.

– Oczywiście podchodzimy do tej rywalizacji z myślą o awansie do kolejnej rundy, ponieważ celem zespołu niezmiennie jest walka

Amerkanka Mehryn Kraker ze Ślezy próbuje odebrać piłkę Łucji Grządzieli z Energi Toruń

o medal Orlen Basket Ligi Kobiet. Wierzę, że pojedynek z Energa, choć wymagający, zakończy się zwycięstwem koszykarek Ślezy i powrotem do najlepszej czwórki OBLK – dodaje Michał Rygiel.

Jeśli Śleza wykorzysta atut gry w swojej hali i wygra u siebie dwa razy, wtedy w Toruniu do awansu do półfinału wystarczy jej tylko jedno zwycięstwo. Wrocławscy kibice trzymają kciuki, aby właśnie tak się stało. Do wygranych potrzebna będzie równa gra całej

drużyny, na czele ze świetną Amerykanką Gmrice Davis oraz znakomitymi – Aleksandrą Mielnicką i Aleksandrą Ziemborską.

Terminy meczów i bilety na play-off: ■ Śleza Wrocław – Energa Toruń: 21.03, godz. 18 (transmisja w Emocje TV) ■ Śleza Wrocław – Energa Toruń: 22.03 godz. 18 (transmisja w Emocje TV) ■ Energa Toruń – Śleza Wrocław: 25.03 ■ Energa Toruń – Śleza Wrocław: 26.03 ■ Śleza Wrocław – Energa Toruń: 29.03.

Wszystkie mecze we Wrocławiu koszykarki Ślezy zagrają w KGHM Arena przy ul. Kłokoczyckiej 1.

Ostatnie dwa spotkania (26 i 29.03) będą potrzebne, jeśli żadna z drużyn koszykarskich nie odniesie wcześniej w sumie trzech zwycięstw.

➤ **Bilety na pierwsze mecze play-off koszykarek Ślezy we Wrocławiu do kupienia na stronie: www.wro.news/koszykarki-slezy-marzec**

Tydzień w skrócie

W meczu 25. kolejki Betclit 1 Ligi Śląsk Wrocław wygrał z GKS-em Tychy 4:2. Kasjan Lipkowski zdobył dwie bramki samobójcze, a po jednym trafieniu dołożyli też Yehor Mat-senko i Przemysław Banaszak.

21 marca **Panthers Wrocław** za-inaugurują sezon 2026 w Polskiej Futbol Lidze. Na Stadionie Olimpijskim podejmą zespół Warsaw Eagles. Początek spotkania zaplanowano na godzinę 14. Bilety na mecz są dostępne w serwisie Eventim.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

Betclit 1. Liga:
21.03, godz. 19.30,
Puszcza Niepołomice – WKS Śląsk Wrocław

Betclit 2. Liga:
22.03, godz. 13,
Stadion Oporowska,
WKS Śląsk Wrocław II – Resovia Rzeszów

III liga mężczyzn:
21.03, godz. 12, **Sparta Katowice – Śleza Wrocław**

koszykówka

Orlen Basket Liga: 21.03, godz. 17.30, **Legia Warszawa – WKS Śląsk Wrocław**

Orlen Basket Liga Kobiet: 21.03, godz. 18, **KGHM Śleza Arena, Śleza Wrocław – Energa Toruń**

Orlen Basket Liga Kobiet: 22.03, godz. 18, **KGHM Śleza Arena, Śleza Wrocław – Energa Toruń**

siatkówka

II liga mężczyzn:
21.03, godz. 18, **IM Rekord Volley Jelcz-Laskowice – Gwardia Wrocław**

II liga mężczyzn:
22.03, godz. 16, **IM Rekord Volley Jelcz-Laskowice – Gwardia Wrocław**

futbol amerykański

Polska Futbol Liga (PFL):
21.03, godz. 14, **Stadion Olimpijski, Panthers Wrocław – Warsaw Eagles**

Gwardia w derbach z Jelczem-Laskowice

Patryk Nowak z Gwardii w ataku w meczu z MLKS ABO Energy Gubin

Startuje faza play-off w siatkarskiej II Lidze Mężczyzn. W pierwszej rundzie Gwardia Wrocław spotka się z IM Rekord Volley Jelcz-Laskowice. Pierwszy mecz w KGHM Arenie 28 marca.

Michał Kurowicki

Siatkarze Gwardii przez cały sezon prezentowali stabilną formę. Drużyna odniosła kilka ważnych zwycięstw. W ostatniej kolejce pokonała Bielawiankę Bielawa i dzięki temu utrzymała trzecie miejsce po fazie zasadniczej. Warto też dodać, że w styczniu juniorzy Gwardii zostali Mistrzami Dolnego Śląska. Szanse Gwardii w pierwszej fazie play-off w meczach derbowych z Jelczem-Laskowice są wyrównane. Oba zespoły grają podobną siatkówkę. W rundzie zasadniczej spotkały się dwukrotnie i oba me-

cze wygrał Jelcz-Laskowice. Choć, jak pamiętają to kibice, były to zacięte spotkania.

Siatkarze Gwardii Wrocław rozgrywają swoje mecze domowe w fazie play-off przy ul. Kłokoczyckiej 1. Wstęp dla wszystkich jest bezpłatny.

Terminy meczów w play-off: ■ 21.03, godz. 18 ■ 22.03, godz. 16 ■ 28.03, godz. 18 (w KGHM Śleza Arena) ■ 29.03 (w KGHM Śleza Arena) ■ 1.04. Do następnej rundy awansuje ta drużyna, która pierwsza wygra trzy mecze.

Wymiana roślin 20.03 w Odra Centrum

Kroi się doskonała okazja, aby podzielić się nadmiarem sadzonek, szczepki i większych roślin, a także powiększyć swoją kolekcję – od kwiatów balkonowych po warzywa. Przyjdź 20.03 w godz. 17-19 (prelekcja o żabach – godz. 18) do Odra Centrum przy Wybrzeżu Słowackiego 5B. Wstęp wolny.

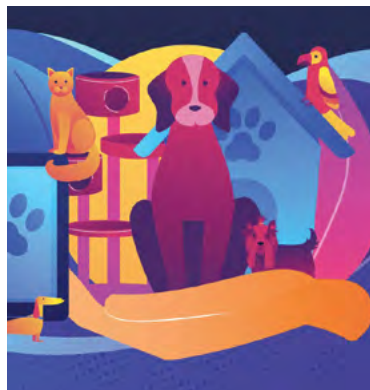

KN Horyzonty 20-26.03: Kino Hiszpańskie

Od „Kobiet na skraju załamania nerwowego” po „Moją przyjaciółkę Evę” – Kino Nowe Horyzonty zaprasza na 24. Tydzień Kina Hiszpańskiego. To filmowa uczta dla wszystkich miłośników Hiszpanii i iberyjskiej kultury. Pełen repertuar 24. TKH i bilety na: www.kinonh.pl

Dolnośląskie Targi Zoologiczne 22.03

Zwierzęta, hodowcy i pasjonaci zoologii zawładną 22.03 Tarczyński Areną Wrocław w godz. 10-17. Będą psie atrakcje (pokazy treningowe i zabawy, porady ekspertów), wystawy: rasowych świnek morskich, szynszyli, jeży pigmejskich i gieda ptaków egzotycznych. Bilety od 33 zł na targizologiczne.pl

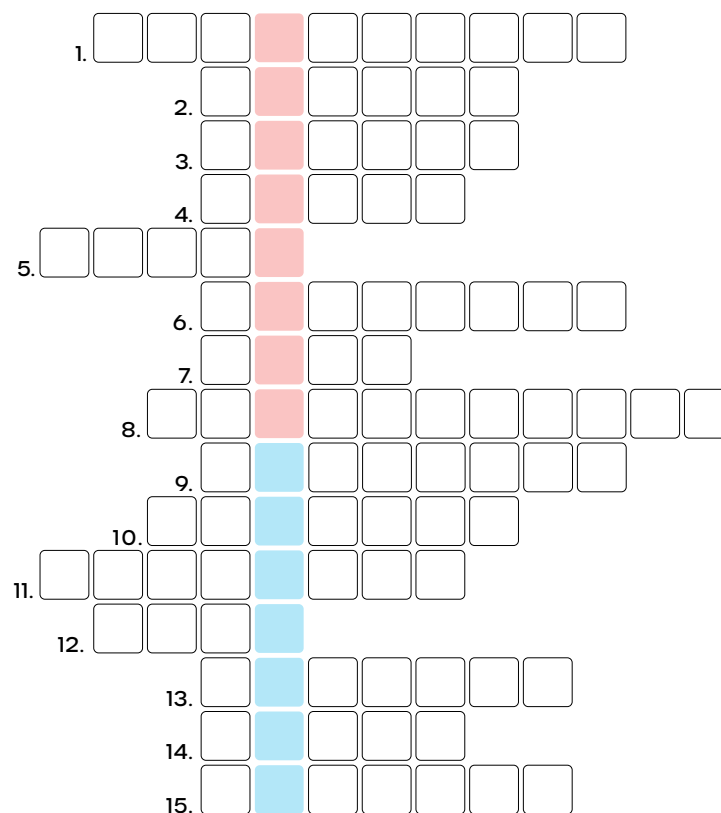
45 lat Lady Pank 23.03 w Hali Stulecia

Legenda polskiego rocka świętuje 45-lecie, a niebawem ukaże się ich nowy studyjny album. Jubileuszowa trasa Lady Pank wiosną 2026 r. poprowadzi przez Warszawę, Wrocław, Kraków, Katowice i Gdańsk. W Hali Stulecia swój koncert zaczyną o godz. 20, 23.03. Bilety od 105 zł na eventim.pl

KRZYŻÓWKA NUMERU 268

- Projektant Kameleona.
- Postmodernistyczny budynek z początku lat 90. XX w. z różowymi i fioletowymi elementami, rozebrany w 2022 r.
- Mogą być ruchome, pełnią podobną funkcję jak winda.
- Potoczna, wywodząca się z okresu PRL-u, nazwa Domu Handlowego Renoma.
- Pływał w akwarium w Arkadach Wrocławskich.
- Bogini znajdująca się na fasadzie i dawnej nazwie budynku Herbapolu.
- Targowa.
- Zakon, od którego nazwę wziął plac, a potem galeria handlowa.
- Obok głów na fasadzie Renomy.
- Bracia, pierwsi właściciele znajdującej się na wrocławskim Rynku secesyjnej „świątyni komercji”.
- Drzewo lub krzew kwitnący wiosną we Wrocławiu na biało lub różowo.
- Rynek lub Nowy Targ.
- Obecna nazwa ulicy, przy której znajdowały się sklepy: Joulius Sckeyde Eisewaren i Rudolf Petersdorff.
- Niepolda, Grunwaldzki lub „Pod Błękitnym Słońcem”.
- Dla autobusów, rozbudowany w potężne centrum handlowe.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **268.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czeka-

my do **25.03 do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy (zgodnie z regulaminem) spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **1.04**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Wg regulaminu wygrywa ten, kto wyśle SMS-a jako pierwszy, przedostatni lub ostat-

ni. W tym wydaniu do zdobycia są: bluza i workoplecak z herbem Wrocławia oraz bidon. W numerze 266 (hasło: TATem szybciej) zwyciężyli: Katarzyna (bluza), Bartosz (workoplecak) i Mariusz (bidon). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDIUM: **71376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **7134 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **7130 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barrier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71321 21 24, 801033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych AI-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71772 49 50, 538 579 555**
(pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Marta Michałowska

DRUK

Polska Press Sp. z o.o.
ul. Baczyńskiego 25A
41-203 Sosnowiec

WYDAWCA

Gmina Wrocław